

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ
дизайну

(повна назва факультету/інституту)

Художнього моделювання костюма

(повна назва випускової кафедри)

УДК 7.012:687

Дипломна бакалаврська робота

на тему

Проектування колекції молодіжного одягу на основі
аналізу субкультур хіпі та актуальних тенденцій в моді 1960-1970-х років

Виконала: студентка групи
БДк2-17

Спеціальності 022 Дизайн

Карєва Л. А.

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

к.т.н., доцент Кокоріна Г. В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

к.т.н., доцент Овчарек В. Є.

(прізвище та ініціали)

Київ 2021

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

факультет дизайну

кафедра художнього моделювання костюма

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн (за видами)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри художнього
моделювання костюма

(к.т.н. проф. Т.В. Ніколаєва)

«__» _____ 2021 р

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Каревій Лідії Андріївні

1.Тема проекту (роботи) Проектування колекції молодіжного одягу на основі аналізу субкультур хіпі та актуальних тенденцій в моді 1960-1970-х років

Науковий керівник роботи _____ к.т.н., доц. Кокоріна Г. В., затверджені наказом КНУТД від «_15_» _березня_ 2021 р. № _75-уч_

2.Строк подання студентом роботи 18.06.2021 р.

3.Вихідні дані до роботи: наукові публікації, навчальна література та дослідження дизайн-проектування одягу на основі тектонічного підходу_____

4.Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити): Вступ, Розділ 1 Проектно-аналітичний, Розділ 2 Проектно-композиційний, Розділ 3 Проектно-конструкторський, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки

5. Перелік графічно-наочного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 17 ілюстрацій в проектно-аналітичному розділі, 47 ілюстрацій, 25 ескізів в проектно-композиційному розділі, 10 ілюстрацій, 9 таблиць в проектно-конструкторському розділі, додатки.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної бакалаврської роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	31.05.21	
2	Розділ 1. Проектно-аналітичний	19.03.21	
3	Розділ 2. Проектно-композиційний	28.05.21	
4	Розділ 3. Проектно-конструкторський	28.05.21	
5	Загальні висновки	31.05.21	
6	Оформлення дипломної бакалаврської роботи (чистовий варіант)	03.06.21	
7	Оформлення графічної частини дипломної роботи (чистовий варіант ескізного проекту)	16.04.21	
8	Здача дипломної бакалаврської роботи на кафедру для рецензування (за 14 днів до захисту)	07.06.21	
9	Перевірка дипломної роботи на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)	09.06.21	
10	Подання дипломної бакалаврської роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	14.06.21	

Студент

_____ (підпис)

Карєва Л. А.

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи

_____ (підпис)

Кокоріна Г.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

_____ (підпис)

Овчарек В. Є.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Карєва Л. А. Проектування колекції молодіжного одягу на основі аналізу субкультур хіпі та актуальних тенденцій в моді 1960-1970-х років. – Рукопис.

Дипломна бакалаврська робота за спеціальністю 022 – Дизайн. – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2021 рік.

Актуальність теми: Рух хіпі – це один з найяскравіших прикладів молодіжних субкультур ХХ століття, що незмінно впливав на моду. Необхідність детального вивчення моди хіпі зумовлена актуальністю стилю молодіжних субкультур й до сьогодні. Метою дослідження є удосконалення дизайн-проектування сучасного одягу на основі аналізу характерних ознак стилю хіпі, що сформувався під впливом політичних подій і актуальних соціальних проблем. Об'єктом дослідження є процес художнього проектування сучасного одягу на основі моди молодіжної субкультури. Предметом дослідження є розробка художньо-композиційних принципів проектування сучасного жіночого одягу, яка відштовхується від культури хіпі. Методом дослідження є детальне вивчення історії формування руху хіпі, причини виникнення молодіжної субкультури з метою виявлення ознак стилю і передачі основної ідеї в колекції; вивчення сучасних тенденцій моди з метою створення сучасного актуального одягу. Наукова новизна полягає в теоретичному обґрунтуванні застосування системи гармонізації структури і візуалізації форм сучасного одягу на базі використання елементів стилю хіпі. Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці рекомендацій щодо створення проектних рішень колекцій сучасного костюма. На основі проведених досліджень виконано проектування сучасної колекції жіночого одягу з використанням ознак стилю хіпі і актуальних модних тенденцій.

Ключові слова: мода, дизайн одягу, молодіжні субкультури, хіпі.

АННОТАЦИЯ

Карева Л. А. Проектирование коллекции молодежной одежды на основе анализа субкультур хиппи и актуальных тенденций в моде 1960-1970-х годов. - Рукопись.

Дипломная бакалаврская работа по специальности 022 - Дизайн. - Киевский национальный университет технологий и дизайна, Киев, 2021.

Актуальность темы: Движение хиппи - это один из самых ярких примеров молодежных субкультур XX века, который неизменно влиял на моду. Необходимость детального изучения моды хиппи обусловлена актуальностью стиля молодежных субкультур и сегодня. Целью исследования является совершенствование дизайн-проектирования современной одежды на основе анализа характерных признаков стиля хиппи, сформировавшегося под влиянием политических событий и актуальных социальных проблем. Объектом исследования является процесс художественного проектирования современной одежды на основе моды молодежной субкультуры. Предметом исследования является разработка художественно-композиционных принципов проектирования современной женской одежды, которая отталкивается от культуры хиппи. В работе исследована история формирования движения хиппи, причины возникновения молодежной субкультуры; изучены современных тенденций моды с целью создания современного актуального одежды. Научная новизна заключается в теоретическом обосновании применения системы гармонизации структуры и визуализации форм современной одежды на основе использования элементов стиля хиппи. Практическое значение полученных результатов заключается в разработке рекомендаций по созданию проектных решений коллекций современного костюма. На основе проведенных исследований выполнено проектирование современной коллекции женской одежды с использованием признаков стиля хиппи и актуальных модных тенденций.

Ключевые слова: мода, дизайн одежды, молодежные субкультуры, хиппи.

ANNOTATION

Kareva L.A. Designing a collection of youth clothing based on the analysis of hippie subcultures and current trends in fashion 1960-1970's. - Manuscript.

Bachelor's thesis in specialty 022 - Design. - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2021.

Relevance of the topic: The hippie movement is one of the most striking examples of youth subcultures of the twentieth century, which has invariably influenced fashion. The need for a detailed study of hippie fashion is due to the relevance of the style of youth subcultures today. The aim of the study is to improve the design of modern clothing based on the analysis of the characteristic features of the hippie style, which was formed under the influence of political events and current social problems. The object of the research is the process of artistic design of modern clothing based on the fashion of the youth subculture. The subject of the research is the development of artistic and compositional principles for designing modern women's clothing, which is based on the hippie culture. The research method is a detailed study of the history of the formation of the hippie movement, the reasons for the emergence of the youth subculture in order to identify the signs of style and transfer the main idea in the collection; study of modern fashion trends in order to create modern topical clothing. The scientific novelty lies in the theoretical substantiation of the application of the system of harmonization of the structure and visualization of the forms of modern clothing based on the use of elements of the hippie style. The practical significance of the results obtained lies in the development of recommendations for the creation of design solutions for collections of a modern costume. On the basis of the research carried out, the design of a modern collection of women's clothing using signs of the hippie style and current fashion trends has been carried out.

Key words: fashion, fashion design, youth subcultures, hippies.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1 ПРОЕКТНО-АНАЛІТИЧНИЙ	12
1.1. Вплив політики на зародження контркультури хіпі	12
1.2. Музика, як голос хіпі	17
1.3. Актуальні модні тенденції 1960-1970-х років	20
1.4. Вплив молодіжних субкультур на моду другої половини ХХ століття	25
1.5. Вплив світогляду хіпі на їх моду	27
Висновки	29
РОЗДІЛ 2 ПРОЕКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	30
2.1. Модні тенденції періоду 2021-2022 рр.	30
2.2. Використання художньо-композиційних характеристик стилю хіпі в сучасних колекціях	35
2.3. Психологічний портрет споживача	38
2.4. Структура колекції	39
2.5. Формоутворюючі та гармонізуючі характеристики колекції	39
2.6. Опис складу колекції	41
Висновки	52
РОЗДІЛ 3 ПРОЕКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ	53
3.1 Характеристика асортименту та опис моделі	53
3.1.1. Аналіз сучасного напрямку моди та загальна характеристика асортиментного ряду виробів обраної моделі	53
3.1.2. Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі	56
3.1.3. Характеристика конструкції моделі	58
3.2. Вибір матеріалів	60
3.2.1. Характеристика матеріалів верху, підкладки та прикладу	60
3.2.2. Символи та вимоги догляду за одягом	61

3.2.3. Характеристика ниток та фурнітури	62
3.3. Вибір раціональної технології обробки швейного виробу	62
3.3.1. Вибір режимів обробки	63
3.3.2. Складання технологічної послідовності обробки	65
Висновки	66
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70

ВСТУП

Актуальність теми. Молодіжна субкультура хіпі виникла на фоні гострих політичних та соціальних колізій 1960-х років. Вона стала продовженням традицій молодіжного бунту, формою протесту проти цінностей суспільства споживання, мілітаризму та пуританської моралі. Значною мірою ця культура формувалася під впливом рок-музики та нової яскравої естетики. Головна ідея руху хіпі полягала в пропаганді свободи без будь-яких умовностей і кордонів. Під цим девізом народився особливий модний образ, який сьогодні всьому світу відомий, як стиль хіпі в одязі. Стиль хіпі, як і стиль будь-якої субкультури був сформований під впливом певних обставин. Події сьогодення формують нові підходи до інтерпретації моди минулого, зокрема костюму класичних хіпі. В даному розділі дипломної роботи представлено послідовність розробки образу та блоків авторської колекції, створеної за результатами аналізу субкультури хіпі та тенденцій сучасної моди.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дана бакалаврська робота виконана в рамках традиційних для дизайну костюма наукових напрямків, пов'язаних з вивченням історії світової моди, аналізом проблем формоутворення цілісної форми костюма, вивченням тектонічної структури сучасного костюму, а також аналізом сучасної технології дизайн – діяльності.

Мета та завдання дослідження. Головною метою дослідження є удосконалення художньо-композиційних ознак сучасного жіночого костюма на основі аналізу стилістики одягу хіпі та актуальних тенденцій в моді 1960-1970-х років. Відповідно до мети були визначені завдання – дослідницькі, проектно-композиційні та проектно-технологічні. Дослідження естетичних уподобань хіпі, традиційних засобів декорування одягу дозволило визначитися з вибором об'єктів трансформації на стадії ескізування. Більш глибокий аналіз соціально-політичних ідей молодіжних субкультур та костюмних варіацій був спрямований на остаточне оформлення авторської

колекції в контексті змістового наповнення та образної характеристики. В ході передпроектних досліджень було також вирішено ряд практичних завдань: структурний аналіз форми розроблюваних моделей, моніторинг модних тенденцій і аналіз споживчого попиту, а також складання конфекційної карти та вибір раціональної технології обробки готових виробів.

Об'єктом дослідження в даній роботі є удосконалення сучасного жіночого одягу на основі використання костюмних традицій молодіжних субкультур 1960-1970-х років.

Предмет дослідження – художньо-композиційні ознаки сучасного чоловічого костюма.

Методи досліджень. На різних етапах роботи були використані загальноприйняті та спеціальні методи наукового дослідження. Описовий та порівняльно-типологічний методи дозволили систематизувати велику візуальну інформацію щодо костюма другої половини ХХ – початку ХХІ століть взагалі та костюма хіпі зокрема. Методи моніторингу та анкетування були спрямовані на виявлення актуальних модних трендів та особливостей запитів вітчизняного споживача. Метод контент-аналізу використовувався для вивчення специфіки змісту текстових масивів з питань історії та теорії моди, а також текстів, які презентують сучасні модні тренди. Структурний і морфологічний аналіз форми костюма дозволив удосконалити художню виразність розробленої в даній роботі колекції молодіжного одягу.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше проведено дослідження костюма хіпі в поєднанні з їх ідеологією та сучасним сприйняттям цієї субкультури, яке спрямоване на вдосконалення художньо – композиційних ознак сучасного жіночого костюма. Аналіз костюма хіпі дозволив забезпечити креативну взаємодію головних художніх ознак та їх підпорядкування одне одному для створення цілісного композиційного образу.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. Дослідження в даній роботі проводилися на базі

методологічних підходів, прийнятих в області теорії дизайну. Аналізувалися реальні артефакти з образотворчих джерел, результати сучасних наукових досліджень з історії східних вірувань та розвитку світової моди. Дану дослідницьку роботу слід розглядати також як досвід адаптації методів мистецтвознавчого аналізу до об'єктів моди, які можуть бути носіями актуальних ідей стосовно розвитку культурного діалогу між представниками різних поколінь споживачів модної продукції.

Практичне значення отриманих результатів. На основі результатів наукового дослідження, яке мало прикладний характер, була створена експериментальна колекція моделей сучасної молодіжної одягу. Принцип розробки одягу призначений для індивідуального пошиття, для застосовуватися при урочистих подіях та в повсякденному житті. Колекція була показана на «Печерських каштанах» (2021 р.). На основі результатів дослідження зроблена заявка на отримання свідоцтва на авторські права на ескізи колекції сучасного жіночого одягу.

Апробація результатів дослідження. Колекція була показана в рамках міжнародного конкурсу молодих дизайнерів «Печерські каштани» (2021 р.). За результатами дослідження була подана заявка на отримання авторських прав на ескізи одягу.

Структура і обсяг роботи. Дипломна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (51 найменування). Загальний обсяг бакалаврської роботи складає 73 сторінки комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1

ПРОЕКТНО-АНАЛІТИЧНИЙ

Довге волосся, джинси, яскраві кольори, велика кількість прикрас і мир в усьому світі. Саме такі асоціації виникають в кожного, коли йдеться про рух, який перевернув стандартний світогляд населення. Однак за цими зовнішніми ознаками криються глобальні процеси, які відбувалися в суспільстві в другій половині XX століття.

1.1. Вплив політики на зародження контркультури хіпі

Культуру хіпі пов'язують із культурою стародавніх індіанців, які пророкували виникнення нового рушійного племені не схожого на інші. Мова йдеться про 4 липня 1972 року, коли тисячі молодих людей піднялися на Столову гору в штаті Колорадо. Вони стояли мовчки цілу годину взявшись за руки. Таким чином вони хотіли домогтися миру на Землі. Використовуючи мовчання і медитацію, замість страйків і демонстрацій.

Після цього їх почали пов'язувати із культурою стародавніх індіанців, з пророцтва яких виникла назва цього заходу "Зустріч племен веселки". В пророцтві йшлося про те, що коли Земля буде розорена, з'явиться нове плем'я. І те, що вони зроблять, допоможе Землі знову стати зеленою. Назвуть їх "Воїнами Веселки". Такі традиційні міжнародні "Збори веселки" відбуваються з того часу щороку у багатьох країнах світу.

Зародження субкультури відбулося у 1960-х роках в США. Хіпі, як і усі інші субкультури 60-их, були протистоянням остаточно сформованій американській мрії: престижна робота, власний дім, два автомобіля, декілька дітей і похід у церкву що неділі. Це капіталістичне життя було мрією тих, хто пережив Велику депресію і Другу Світову Війну, але геть не влаштувало покоління все життя яких припадало на період бурного економічного росту. Звикнувши жити в достатку, вони не робили з цього культу, замість цього зробивши своїм пріоритетом свободу і самовираження. Молодь протестувала проти пуританства і консерватизму, що сформувались в американському

суспільстві. Борючись з капіталізмом, його культом грошей і владою корпорацій, вони бойкотували навіть своїм зовнішнім виглядом: секонд-хенд, хенд-мейд, нашивки і дірки [2]. (рис.1.1.)

Рис.1.1. Хіпі з гаслом «Творить любов, не гроші»

Рис.1.2. Хіпі з гаслом «Любов, а не війна»

Антивоєнний рух почався в університетських містечках ще на початку 1960-х років, появи якого сприяло телебачення, яке часто транслювало звірства війни. Але свого апогею ця контркультура досягла після того, як в 1965 році морська піхота США висадила на берегах Дананга. Розпочалася війна у В'єтнамі, що стала першою війною, яка викликала масову ненависть та несхвалення самих американців. Сотні тисяч жителів Америки приєдналися до масових протестів по всій країні. Їх обурювало жахливе кровопролиття, що відбувається у В'єтнамі. Вони об'єднувалися та страйкували заради миру в світі [6]. (рис.1.3.)

Рис.1.3. Хіпі на мітингах

Саме тих хто брав участь у протестах проти війни, вперше назвали хіпі, у програмі одного з нью-йоркських телеканалів у 1964 році. Проте самим учасникам руху було більш до вподоби їх істина назва – «прекрасні люди». Однак засоби масової інформації продовжували активно вживати саме термін "хіпі". ЗМІ поширювали стереотипи про цей рух, що збереглися і до сьогодні. Говорячи про дітей квітів, вони описували людей, які відрощують довге волосся не залежно від статі, відкидають масову культуру, вживають наркотики, практикують вільне кохання та слухають рок-н-рол [3].

До війни у В'єтнамі була інша контркультура в американському суспільстві – бітники, що прославилися в 1940-50-х роках. Вони відкидали соціальні норми, такі як конс'юмеризм, матеріалізм і капіталізм, а також віддавали перевагу східним релігіям, експериментували з наркотиками і з сексуальністю. Але рух бітників був досить вузьким і мав клаустрофобний характер, тому в 1950-60 роках він поступився своїм місцем дітям квітів. Частина бітників влилася в рух хіпі, а деякі дослідники вважають, що хіпі це і є бітники, які піддалися ребредингу [7].

Дітям квітів не подобався громадський тиск, який чиниться на них. Він вимагав відповідності «нормальним» стандартам і зайнятості, тоді коли метою хіпі було віднайти сенс життя. Коли США розпочали вторгнення до В'єтнаму, хіпі вважали їх уряд джерелом всіх бід суспільства, включаючи і війну. Вони стали підтримувати рух за громадянські права і приєдналися до політичних радикалів. Спершу Фрейд Вільгельм Райх з його спробами реалізувати свою думку, яка поєднує секс і політику. «Сексуальна революція» - слова, які належать німецькому інтелектуалу. А далі травень 1960 року, коли до продажу допустили протизаплідну пігулку. Якщо раніше таку пігулку виписували заміжнім жінкам з дозволу чоловіків, то з того дня, її могла купити люба жінка чи дівчина. Отримавши засіб який дозволяв відкласти народження дітей, жінки мали свободу в стосунках з протилежною статтю, якої раніше не було. В світі де заборонені аборти, одностатева любов і різноманіття сексуальних партнерів, раптово випускається журнал «Плейбой», відкриваються клуби для

дорослих і секс-шопи, з'являються міні-спідниці і накладні вії. Жінки перестали бути другорядними фігурами в сім'ях і в сексуальних стосунках. Розпочалася друга хвиля фемінізму з прагненням відстоювати жіночі права.

І все це призвело до того, що до революційного руху приєдналися гомосексуали і трансгендери. А події у В'єтнамі поповнили ряди «повстанців», які закликали займатися любов'ю, а не війною. Мир на заміну насиллю [2].
(рис.1.2.)

У 1967 році в Хейт-Ешбері пройшов музичний фестиваль Вудсток, де відбулося найвідоміше святкування контркультури хіпі. Захід рекламували як «три дні світла, музики і любові». Всього там зібралося від 300 до 400 тисяч чоловік. Там виступали митці, які піднімали дух хіпі. (рис. 1.4, 1.5, 1.6.)

15 листопада 1969, через кілька місяців після Вудстока, відбулася найбільша антивоєнна демонстрація в історії Сполучених Штатів. Близько півмільйона демонстрантів вийшли протестувати на вулиці Вашингтона. Це було великим доповненням до маленьких протестів, що проходили по всій країні. Через місяць в Альтамонті відбулося насильство на іншому фестивалі хіпі, де загинуло п'ятеро людей. Все це відбувалося з іншими актами насильства, серед яких були жорстокі вбивства Менсона в 1969 році і розстріли студентів національною гвардією в штаті Кент в 1970 році. Такою була огидна реальність [9].

ЗМІ в значній мірі втратили інтерес до хіпі, коли в 1973 році закінчилася війна у В'єтнамі. «Офіційна» смерть хіпі настала ще в жовтні 1967 року. Дигери-анархістська організація, яка була заснована в 1966 році, організували в Сан-Франциско захід, відомий під назвою «Марш смерті хіпі», засуджуючи комерціалізацію їх руху. Учасники маршу закінчили свою ходу в знаменитому магазині Psychedelic Shop і закопали вивіски магазину, символізуючи цим смерть хіпі.

Ідилія хіпі тривала дуже недовго. Їх погубило насамперед стрімке зростання масового безконтрольного вживання наркотиків і абсурдність такого способу життя, так як в ілюзорному світі, який вони широко

пропагували, неможливо жити довго, а тим більше вічно. Зрештою рух хіпі розділився на два напрямки - на політизованих екстремістів і на розчарованих у всьому наркоманів. Таким сумним чином закінчився масовий експеримент з наркотиками [12].

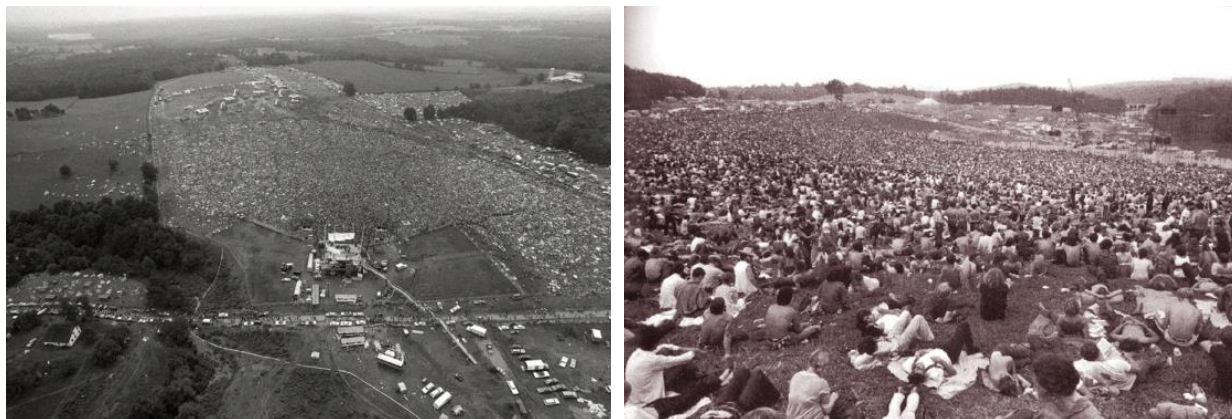

Рис. 1.4. Фестиваль Вудсток, 15 листопада 1969

Рис.1.5. Учасники фестивалю Вудсток

Рис.1.6. Виступ музичних виконавців на фестивалі Вудсток

1.2 Музика, як голос хіпі

Музика допомагала хіпі самовиражатися емоційно, духовно і політично. У той час як хіпі досліджували свій внутрішній світ, музика вела їх в пошуку сенсу. Доведеться повернутися назад за часів до появи хіпі, щоб показати вплив музики, як соціального феномена. Перенесемося прямо до пісні «Ми повинні подолати», яку співали демонстранти. «We Shall Overcome» - це американська пісня протесту. Бібліотека Конгресу США називає її «найпотужнішою піснею ХХ століття». Уатт Ті Уолкер, разом з Мартіном Лютером Кінгом молодшим, сказали про неї: «Навряд чи хто-небудь зможе описати ту енергію і ті емоції, які пробудив цей гімн по всьому Півдню. Я чув, як його співали на демонстраціях, коли тисячі голосів злилися в один. Я слухав, як його тихо співали кілька людей на задньому дворіку в'язниці на Міссісіпі. Я чув, як його співала стара жінка по дорозі на роботу в Олбані. Я чув, як його співали студенти, коли поліція тягла їх в тюрми. Міць цієї пісні невимовна. Вона проявляє багату спадщину музичної літератури, яка служить, щоб злити воедино душу і тіло для тих кращих днів, які вже не за горами» [52].

Так що на початку шістдесятих музика перетворилася з розваги в музику з посланням. І ті послання, які співали митці, допомагали людям визначатися з найважливішими питаннями, спонукали діяти. Пісні впливали на свідомість не тільки хіпі, але і всього суспільства в цілому, проникаючи в душу і змушуючи задуматися [24].

У 1969 році Річі Гевенс відкрив музичний фестиваль Вудсток своїми двома піснями "Handsome Johnny" (антивоєнна пісня) і "Freedom" (за громадянські права). Остання стала своєрідним гімном хіпі (рис. 1. 7)

На початку 60-х Боб Ділан перетворив фолк музику в музику протесту, випустивши "Blowin 'in the Wind" і "The Times They Are A-Changin'". Ці пісні вплинули на кожного, хто вважав себе музикантом, і на все покоління в цілому. Боб, як поет, нагадує нам, що слова і музика можуть бути великою силою. (рис.1.8.)

Blowin' in the Wind (1963) - Одна з перших пісень протесту, розкрила своїм посланням свідомість людей. Потужна, безкомпромісна лірика. Ця ж пісня стала гімном руху за громадянські права.

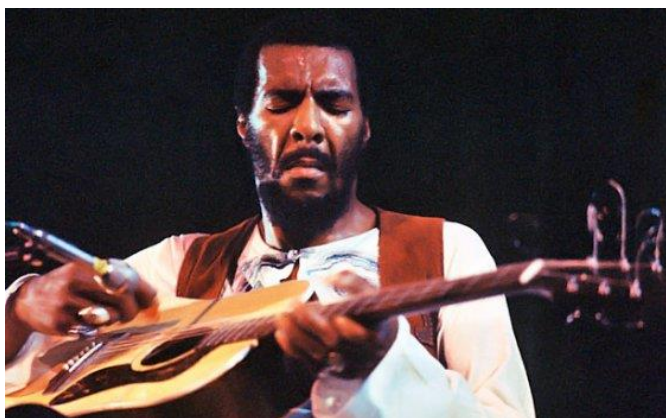

Рис.1. 7. Річі Гевенс

Рис.1. 8. Боб Ділан

Рис.1.9. Джон Леннон

Ще одна визначна постать, музика якої віддзеркалює погляди хіпі – Джон Леннон. Вплив Джона йде набагато далі його музики. Пісня Imagine (1971) цілком відображає всю філософію Леннона і в ній оспівується усе чого бажали діти квітів (рис.1.9).

Боб Ділан разом з Джоном Ленноном знаходяться серед чотирьох найбільш значущих співаків супротиву ХХ століття в США [51].

David Crosby, Stephen Stills і Graham Nash - три великих співака і поета, які зібралися разом і створили гурт Crosby, Stills, Nash (CSN). Їх соціально актуальні тексти пісень чіпали за душу кожного і надихали багатьох хіпі діяти. (рис. 1.10.)

Suite Judy Blue Eyes (1969) була першою піснею, яку CSN зіграли на Вудстоку. Вона потрапила на 21 рядок Billboard Hot 100 і знаходиться в ТОП-500 найкращих пісень усіх часів за версією журналу Rolling Stone.

Фраза з пісні Ohio (1974) - CSN «вони вирізають нас!» відноситься до бійні в Кенті в 1970, коли чотири студента були вбиті солдатами національної гвардії. Пісня Chicago – CSN - це заклик до протесту проти суду над Чиказької сімкою, звинувачених у змові і підбурювання до заворушень під час Демократичної конвенції в 1968. Ця енергійна пісня нагадала людям, що вони все ще можуть «змінити світ».

Пісні Ohio і Chicago з альбому «4 Way Street». Цей альбом являє собою переломний момент в американській музиці. Видатна добірка пісень про кохання, ненависті, війни і протести. Це голос покоління, що шукає відповіді.

Рис.1.10. Гурт Crosby, Stills, Nash (CSN)

В пісні The House of Rising Sun (1964) – The Animals хіпі чули нотки свободи.

Jimi Hendrix – Purple Haze (1967) - гітарний гімн хіппі. Майже через сорок років, в 2005 році журнали Q і Rolling Stone поставили цю пісню на перше місце серед кращих гітарних записів.

The Mamas & the Papas – California Dreaming (1965). Ця пісня також внесена в список кращих пісень усіх часів Rolling Stone, на неї було зроблено безліч кавер-версій.

Donovan – Hardy Gurdy Man (1968) Завдяки своєму психоделічному звучанню і впливу культури Індії, ця пісня стала однією з найулюбленіших у хіпі. Також вона досягла вершин хіт-парадів, як в США, так і в Великобританії.

Eagles – Hotel California (1976). Крім цікавого звучання і неоднозначності трактування слів (деякі вважають, що під «готелем» мається на увазі в'язниця або психіатрична лікарня), пісня завоювала популярність серед критиків і слухачів. У 1978 році трек отримав «Греммі», як найкраща пісня.

Janis Joplin – Piece of my heart (1968). Таємничість треку була відзначена провідними рядками хіт-парадів і почесним місцем серед Кращих пісень усіх часів за версією журналу Rolling Stone.

Jefferson Airplane –White Rabbit (1967). Ця пісня психоделічного гурту має безпосереднє відношення до Аліси в країні чудес Льюїса Керрола і певного виду наркотиків [52].

Ці виконавці входять в список улюблених серед хіпі. Пісні, в яких оспівуються теми які турбували молодь, в яких висловлюються їх думки, або просто те чим вони жили. В деяких можна відчутти лиш атмосферу тих часів, у самому звучанні. Певно митці прислухалися до молоді і писали тексти, які б стали їх голосом. Музика, як посил і протест.

Потрібно сказати, що рух хіпі першими сприйняли інтелектуали. До хіпі приєдналися багато талановитих художників, музикантів, поетів і журналістів [16].

1.3. Актуальні модні тенденції 1960-1970-х років

Шестидесяті роки - «епоха сексу, наркотиків і рок-н-ролу» - вважають найважливішим десятиліттям в ХХ столітті. Молодіжна мода цього періоду стала джерелом натхнення для багатьох модельєрів. Саме тоді з'явилася скандальна міні-мода, що стала символом емансипації і сексуальної революції. Ще в 1950-их молоді жінки носили спідниці революційної довжини на вулицях Кінгз-Роуд. Цю ідею підхопила Мері Квант і вже в 1962 році випустила колекцію міні-спідниць. «Хороший смак – це смерть. Вульгарність – це

життя.» - наголошувала засновниця міні-моди. Трохи згодом стиль запропонований Мері Квант отримав назву - «стиль Лоліти», через сарафани з високою талією «бейбі долл», синтетичні кольорові колготи і туфлі з квадратними або заокругленими носами на стійкому низькому каблуці, що створювали імідж інфантильної дівчини (рис.1.11).

Рис. 1.11. Фотомодель Твіггі в сукнях від Мері Квант

Прості лаконічні форми запропонував Андре Курреж, ввівши в моду міні-плаття силуету «трапеція» і брючні костюми. В 1968 році він запропонував трикотажні комбінезони. Його моделі відрізнялися напівприлеглими силуетами, що були зручні в носінні, даючи простір для вільного руху. В колекціях модельєра переважали білі, чорні, срібні, помаранчеві кольори і відтінки зеленого, жовтого і рожевого. Під впливом хіпі, в кінці 60-их в моделях А. Куррежа з'явилися плаття з вишитими стилізованими квітами.

В ту епоху існував цілий культ синтетики. Синтетичні тканини були поширені в масовій моді. Вони були зручними і практичними, так як не м'ялися і легко пралися. Матеріалів було безліч: полівінілхлорид, пластик, тканини з люрексом, алюмінієва фольга, вініл, кримплен, нейлон, дралон, дакрон, лайка для еластичної білизни, купальників та спортивного одягу, терілен для нижньої білизни, орлон та поліестер. Вініл і пластик були улюбленими матеріалами Андре Куррежа.

Деякі модельєри не признавали моду 60-их, яка була направлена на «омолодження». Крістобаль Баленсіага, як і Коко Шанель, критикував міні-спідниці. Відштовхуючи вульгарність він надавав перевагу строгим геометричним силуетам. Але одночасно модельєр не хотів відставати від сучасної моди, надаючи головним уборам дивакуваті форми, що створювали фантастичний образ пришельця з космосу (рис. 1.12, 1.13).

Рис. 1.12. Плаття
«конверт» Баленсіага

Рис.1.13. Пальто
«кокон» Баленсіага

Мода на «космічне» була пов'язана з тим, що в 1961 році Юрій Гагарін здійснив політ у космос, а в 1969 Ніл Армстронг і Едвін Олдрін висадились на місяць. У зв'язку з цим в 1964 році Курреж представив колекцію під назвою «Космічна ера». Цей стиль був особливо популярним серед модельєрів-авангардистів [18], (рис.1.14).

Рис. 1.14. Космічні наряди Куррежа

Але не зважаючи на все це, ведучим і найсучаснішим модельєром тих часів став Ів Сен Лоран, моделі якого зовсім не були схожі на космонавтів. Він створював одяг, який був комфортним і підходив для всіх вікових груп. Для створення образу сучасної жінки, він запозичив речі з чоловічого гардеробу. Модельєр привніс в моду напівпрозорі блузи, жіночі смокінги з брюками і спідницями, шкіряні куртки і високі чоботи з крокодилячої шкіри. Саме завдяки Ів Сен Лорану в 60-ті настала епоха абстрактного геометричного декору. Це сталося після його колекції «Мондріан» осінь-зима 1965-1966. Це були звичайні міні-плаття декоровані крупними кольоровими квадратами, прямокутниками і клітинками з картин художника-абстракціоніста Піта Мондріана. В колекції «поп-арт» 1966-1967 були представлені плаття з трикотажу оздоблені величезними аплікаціями у формі губ, сердець, обрисів тіла і жіночих профілів. Яскраві кольори в цій колекції нагадували картини художників самого популярного напрямку в мистецтві 60-их – поп-арт.

В 1969 році Ів Сен Лоран представив колекцію з яскравими блузами і спідницями, при створенні якої, він явно надихався модою хіпі. А в літній колекції того ж року з'явився перший брючний чоловічий костюм, який був названий «Лейтмотив» [19], (рис.1.15).

Рис.1.15. Сукні «Мондріан» і жіночий смокінг Ів Сен Лорана

В 70-их роках виробники текстилю намагалися впровадити довжину максі. Будинки моди тричі пропонували довжину до середини ікри. Але жінки знову і знову поверталися до міні спідниць. Споживачі віднайшли

альтернативу міні-спідниці – короткі шорти. В моді ввірвалися спідниці з величезними розрізами на гудзиках і взуття на високій платформі. Споживачі перестали звертати на критику і поради модних журналів, і почали робити самостійний вибір. Вперше за всю історію споживач став диктатором моди.

То був період коли затвердилася довжина міді, стилів було безліч і кожен міг вибрати собі той, що до вподоби. Тоді ж виник і «дифузний стиль» - коли в одній моделі змішувалися декілька стилів, а також етнічний стиль, засновником яких став японський дизайнер Кензо Такада. Він поєднував в одній моделі фольклорний і класичний, або спортивний і етнічний стилі. Широку спідницю носили зі светром, а класичний піджак з романтичною мереживною блузою.

В 70-ті виникла ідея «базового гардеробу», який складається з речей, що поєднуються між собою. Повсякденний одяг став більш класичним і стриманим. Базовий гардероб складався з довгого пальто або на півпальто, твідових, оксамитових або вельветових піджаків, блузок, сорочок, спідниць різної довжини, штанів різних фасонів, жилетів і суконь. Особливо популярним було плаття-сорочка американського дизайнера Роя Холстона. Він також привніс в моду трикотажне плаття-«трубу», водолазку, жакет-кардиган, трикотажний комбінезон з шортами і спідницю з запахом [29].

Не менш популярними ніж плаття-сорочка були джинси, що стали символом напрямку «унісекс». В 1973 році виник «джинсовий стиль», денім став універсальним матеріалом з якого виготовляли спідниці, сорочки, плаття, куртки, піджаки і пальто. В 1973 році фірма «Levi's» випустила джинси кльош, а завдяки глем-року серед молоді стали популярними джинси, обшиті блискітками.

В епоху 70-их також виник такий стиль як «ретро». Ностальгія за ідеалізованим минулим почалася у зв'язку з тогочасними бідами: економічною і енергетичною кризами. Розчаровані в успіхах прогресу люди тікали в минуле.

Повною протилежністю цих стилів був стиль «діско». Це був нарядний, яскравий вечірній одяг, що контрастував з повсякденним класичним стилем. Неонові кольори, облягаючі атласні брюки, напівпрозорі блузи обшиті блискітками, масивні прикраси і яскравий макіяж були складовими цього стилю.

В кінці 70-их особливо популярним став стиль «мілітарі», актуальність якого була пов'язана з поширенням тероризму. Стиль тогочасних молодіжних субкультур доволі сильно повпливав на цей стиль. Образи активістів антивоєнного руху (сорочки і куртки в армійському стилі), брутальні образи радикальних феміністок, скінхедів (масивне армійське взуття) і панків в камуфляжі зробили свій вклад в стиль «мілітарі» [18].

1.4. Вплив молодіжних субкультур на моду другої половини ХХ століття

Молодіжні субкультури ХХ століття зародилися на фоні бурних політичних подій. В 50-их з'явилося поняття «молодіжна мода», а в 60-их молодь вперше стала фінансово незалежною від батьків.

«Бітники», що зародилися в 50-ті роки в США носили джинси, джемperi, армійські сорочки і відмовлялися від краваток. Саме засновникам цього руху належить вираз «діти квітів». Згодом з'явилися тедді-бойз (поціновувачі елегантних костюмів, «рокабіллі» (кумири рок-н-ролу), в СРСР - «стиляги» в твідових піджаках і штанах-дудочках і байкери в шкіряних куртках, футболках і джинсах, що носили на бедрах.

В 60-ті в США з'явилися «моди». Вони були дітьми «тедді-бойз». Носили елегантні костюми з нейлоновими білосніжними сорочками, вузькими краватками, куртками зі штучної шкіри і черевиками з гострими носами. Ворогами модів були «рокери». Так моди нарекли байкерів за їх любов до року. Щоправда мода рокерів дещо відрізнялася від байкерської. З'явилися шкіряні штани, кулони і підвіски, нашивки і написи на куртках.

В 70-их завдяки музикантам сформувався стиль «глем», що доволі сильно вплинув на молодіжну моду того десятиліття. Яскраві образи таких музикантів, як Марк Болан, Девід Боуї і Еліс Купер просунули напрямлення «унісекс». Межа між жіночим і чоловічим поступово стиралася, завдяки музикантам, що вдягали боа з пір'їв, блискучі тканини сміливих кольорів, речі обшиті блискітками, фарбували волосся і носили макіяж.

Молодіжні субкультури 70-их вирізняються своєю особливою агресивністю. На фоні економічної кризи і безробіття з'явилися скінхеди. Вони брили голову, носили дешеві джинси, білі футболки, підтяжки, ремені з пряжками, бомбери і армійське взуття [18].

В 1976 році зародилися панки, які теж виникли в наслідок кризи. Мода панків була змішанням секонд-хенду, військового одягу, дешевих аксесуарів і прикрас з підручних матеріалів (англійські булавки, леза бритви, гільзи відстріляних патронів). В їх стиль входив спеціально розірваний одяг, сітка, чорна шкіра, камуфляж, відштовхуючі написи на футболках, пірсинг, ірокез, волосся кислотних кольорів і темний макіяж. Дівчата носили міні-спідниці, колготи в сітку і туфлі на каблуках-стилетах [28], (рис.1.16).

Рис. 1.16. Мода панків

Панк-мода, стала популярною завдяки Вів'єн Вествуд. В 1976 році вона придумала моделі в стилі «панк» - чорні бавовняні костюми із з'єднаними штанинами, шкіряні куртки, бандажі з гуми, футболки з еротичними написами, обвішані англійськими булавками, образи в яких Вествуд поєднала елементи військової форми, костюм мотоциклістів і фетишистський одяг.

Як і субкультура хіпі, субкультура панків справила найбільше враження на моду, залишивши після себе яскравий слід на подальші 20 років.

1.5. Вплив світогляду хіпі на їх моду

Зовнішній вигляд дітей квітів мав підкреслювати їх індивідуальність і нонконформізм. Одяг не мав обмежувати їх свободу, тому вони носили речі вільних кроїв, переважали довгі, повітряні силуети. Хіпі любили просторі сорочки в етно стилі, пончо, жилетки, вільні кафтани, штани кльош, розтягнуті светри і футболки. Дівчата носили широкі плаття, африканські плаття дашики багат шарові спідниці максі або топи на зав'язках. Матеріали були виключно натуральними, в одязі не було місця синтетиці. Це пояснюється тим, що вони усіма способами підтримували екологію. Використовувалась замша з бахромою. З цього матеріалу зустрічалися босоніжки, чоботи, сумки чи куртки. Багато чого було запозичено у індіанців, зокрема, мода ходити топлес, бахрома, пончо, велика кількість підвісок і намисто з квітів. Хіпі змішували етно мотиви в одязі, щоб показати, що всі люди рівні між собою, не залежно від національності чи кольору шкіри. Довге волосся було символом свободи від диктату респектабельності і проявом природності [18].

У зв'язку з боротьбою молоді проти капіталізму, про, що писалося в попередніх підрозділах, їх одяг був виключно хенд-мейд, або секонд-хенд. Хіпі не поспішали обновляти одяг. Вони лагодили його власноруч використовуючи техніку «печворк», або так і ходили з дірками. Джинси були символом протесту проти буржуазної уніформи, які з одягу ковбоїв і американських фермерів перетворилися в одяг протесту лівих студентів і хіпі, а потім - в найпопулярнішу масову моду в стилі «унісекс». За рахунок великої кількості декору, яскравих кольорів і прикрас, хіпі виділялися з поміж інших. Вони особливо приділяли увагу кольорам. Психоделічні принти використовувалися так часто, як і вживалося ЛСД, а рослинний орнамент на одязі був ледь не основою їхнього образу [45], (рис.1.17, 1.18).

Рис. 1.17. Одяг хіпі в стилі етно

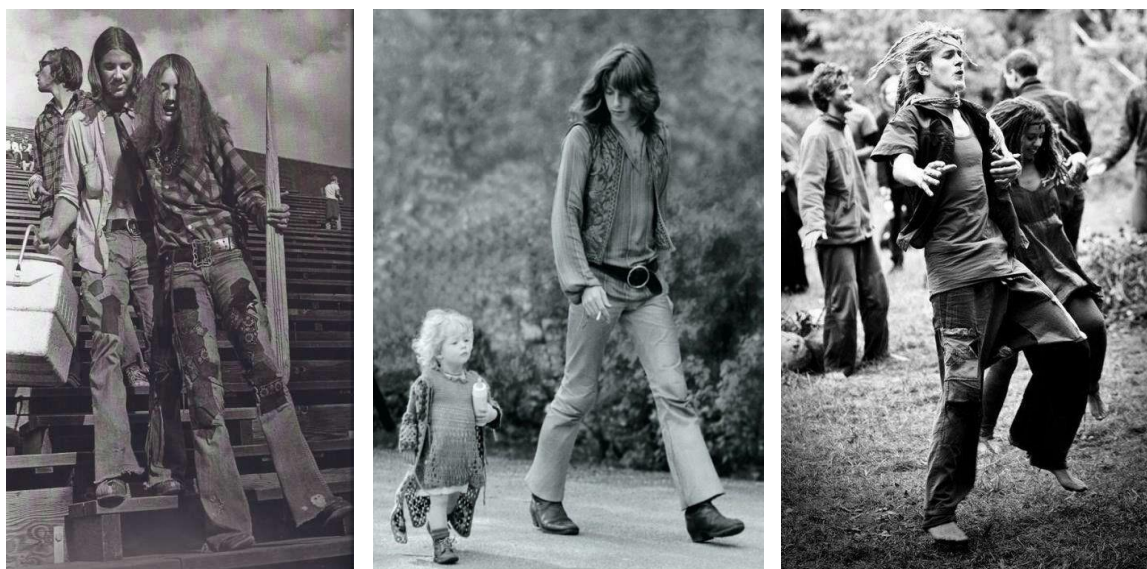

Рис.1.18. Одяг хіпі на зразок «секонд-хенду»

Субкультура хіпі не могла не вплинути на моду, адже до неї були прив'язані такі виконавці як Джон Леннон і Дженіс Джопплін, які розписали свої Rolls-Royce і Porsche веселками і психоделічними картинками, The Beatles, які писали пісні про ЛСД, Джиммі Хендрікс, який виходив на сцену в хіпі-нарядах. Навіть після того як рух хіпі зник, вплив їхньої культури, ще довго ворухив різні сфери життя, у тому числі моду і мистецтво в цілому. Мода зобов'язана хіпі появою безлічі стилів: етнічного, фольклорного, «ретро», «стилю лахміття і дірок», «унісекс» і дифузного.

Висновки

Молодіжна субкультура хіпі виникла на фоні гострих політичних та соціальних колізій 1960-х років. Вона стала продовженням традицій молодіжного бунту, формою протесту проти цінностей суспільства споживання, мілітаризму та пуританської моралі. Значною мірою ця культура формувалася під впливом рок-музики та нової яскравої естетики. Головна ідея руху хіпі полягала в пропаганді свободи без будь-яких умовностей і кордонів. Під цим девізом народився особливий модний образ, який сьогодні всьому світу відомий, як стиль хіпі в одязі. Мода хіпі – це суміш психоділічних строкатих принтів, яскравих і оригінальних аксесуарів і, разом з тим, в цій моді присутнє прагнення носити комфортні речі з натурального текстилю та зневага до строгих стандартів, які диктують професійні дизайнери. Більш того, субкультура хіпі певним чином вплинула на актуальні модні тенденції 1960-1970-х років та забезпечила умови для появи нових молодіжних субкультур. Протягом подальших десятиліть модний образ в стилі хіпі з'являвся на подіумі, збагачений відповідним дизайнерським досвідом та новими культурними підтекстами. Мода останніх сезонів прихильна до різноманітних версій ретроспективного цитування, і естетика хіпі та інших протестних субкультур займає в ній своє почесне місце.

РОЗДІЛ 2

ПРОЕКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

Для створення даної колекції за основу був взятий стиль хіпі. В проектно-композиційному розділі продемонстровано сучасні модні тенденції, надаються головні ознаки стилю молодіжної субкультури і проводиться паралель між образами хіпі і створеною колекцією.

2.1. Модні тенденції періоду 2021-2022 рр.

На церемонії Греммі 2021 року Гаррі Стайлз, англійський співак, автор пісень та актор, змінив три наряди, і в кожному з яких було боа з пір'їв. У перші 48 годин після церемонії, пошукова фешн-платформа Lyst, зафіксувала підвищення попиту на пір'я на цілих 1.500%. На рис. 2.1 продемонстровано один з образів Гаррі. Важко не помітити також хутряне взуття, коли так багато дизайнерів виставили їх в своїх колекціях.(рис.2.2.)

Рис. 2.1. Гаррі Стайлз в боа

Рис. 2.2. Miu Miu, Altuzarra, Nina Ricci, Chanel, хутряне взуття

До звання головних тенденцій 2021-2022 рр. приєднуються і трикотажні тотал-луки. Такий лук приваблює поєднанням практичності і нарядності. Головний принцип не просто універсальний светр, а цільний наряд

із затишними брюками в тон, шарфом, кардиганом і навіть легкою накидкою. (рис.2.3.)

Ще один актуальний тренд - пояс-корсет, більш цікавий варіант, ніж звичайний ремінь. (рис. 2.4.)

Р
и

Рис. 2.4. Alaia, Loewe, Rokh,

Серед кольорів в тренди завітали глибокий червоний і лавандовий. Доволі хороший колір для того, щоб зробити акцент в образі. Лавандовий, як тренд осінь-зима, доволі неочікуваний вибір дизайнерів. Зазвичай пастельний лавандовий – це колір весни, але в цьому році дизайнери вирішили освіжити образ

Представлено тренди, які вочевидь є плодами пандемії: балаклава і пуховик-ковдра, щоб не відчувати стресу після довгого перебування вдома, за словами самих дизайнерів. Ще один тренд, який виник під впливом локдауну – нижня білизна замість одягу. Найбільш обговорюваною річчю в чоловічій колекції Prada, стали кальсони. Незадовго після цього була представлена жіноча версія. Раф Сімонс и Міучча Прада пропонують замінити ними звичайний одяг, і носити під шубою ігноруючи джинси, светри та інші речі. Jасquetus запропонував вдягати в'язані бра та шорти, і сміливо виходити на вулицю коли настане літо. (рис.2.5, 2.6, 2.7.)

Рис.2.5. Балаклава від
Miu Miu

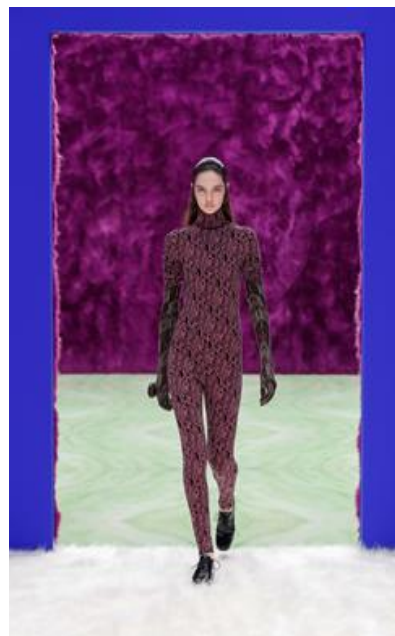

Рис. 2.6. Жночі
кальсони від Prada

Рис.2.7. Ковдра-пуховик Marni, Thom Browne

Моллі Годдард продемонструвала в колекції весна-літо 2021 ути на платформах. А Valentino представив аксесуари Atelier Rose Edition, які нагадують пелюстки троянд. П'єрпаоло Піччолі створював цю колекцію під час локдауну, коли за весняними квітами можна було лише спостерігати з вікна. (рис. 2.8, 2.9.)

Рис. 2.8. Уги на платформі, Моллі Годдард

Рис. 2.9. Актуальні доповнення, Valentino Atelier Rose Edition

У новому сезоні британці показали як можна незвично носити вже знайомі трендові речі. Наприклад, відомий тренд на оверсайз речі (рис. 2.10).

Як би не змінювалися модні тенденції, незмінною буде любов британців до клітки тартан (рис.2.11).

Рис. 2.10. Eudon Choi, Roksanda, Eftychia, Published By, розслаблені костюми

Рис. 2.11. Bora Aksu, Coach, Molly Goddard, Gajardo, клітка тартан

Ще один відомий тренд- об'ємні рукава. Пишні рукава в стилі 1980-х, епохою, якою британці люблять надихатися (рис.2.12).

Не дивлячись на любов до креативних рішень і неочікуваних поєднань, британці нерідко звертаються до елегантності. Для особливих зустрічей і подій бренди пропонують звернутися до платтів-кейпів і легким накидкам в тон наряду. Образ стриманий і мінімалістичний, але з родзинкою (рис.2.13).

Рис. 2.12. Edeline Lee, Roksanda, Gayeon Lee, Palmer Harding, об'ємні рукава

Рис. 2.13. Bora Aksu, Roksanda, Emilia Wickstead, Roland Mouret, плаття-кейпи

Вже котрий рік шкіра не здає позиції і лишається однією з самих необхідних речей в гардеробі сучасної жінки. На зміну чорної шкіри прийшла

кольорова, а замість акценту в образі, шкіра зайняла місце цілого «шкіряного» образу (рис.2.14).

За останні декілька сезонів стиль вестерн відійшов в тінь, але наразі він знову завітав. Жакет з коров'ячим принтом з негладкою фактурою, ковбойські чоботи і бахрома [53], (рис. 2.15).

Рис. 2.14. 16 Arlington, Pronounce, Palmer Harding, Eudon Choi, «шкіряні» образи

Рис. 2.15. Eenk, Anna Sui, Victor Li, Jason Wu, стиль вестерн

Вибором трендових кольорів 2021-2022 рр. на тижні моди в Нью-Йорку стали цегляний, поєднання кремового з вершковим і рожевий колор-блокінг: рожевий, який поєднується з червоним, насиченим фіолетовим, смарагдовим.

2.2. Використання художньо-композиційних характеристик стилю хіпі в сучасних колекціях

Проведемо паралель між модою хіпі і тим, як сучасні дизайнери використовували елементами їхнього стилю у своїх колекціях.

Тай-дай. Ця техніка фарбування тканини зародилася ще в стародавній Індії та Китаї, але популярною стала завдяки дітям квітів. Приклади суконь і навіть штанів тай-дай можна зустріти в круїзних колекціях Michael Kors,

Штани кльош. В далекому 1813 році штани кльош були частиною уніформи американських матросів, і одного разу перекочували в гардероб рядових громадян. Але сталося це аж в 1960-х роках і тільки завдяки вільнодумним хіпі. На відміну від військових штанів, які розширювалися від стегон, штани хіпі «кльошилися» від коліна.

Сучасна мода також любить кльош. Вони пережили неймовірну хвилю популярності у 1990-х і завітали до нас в колекціях Gucci, Marni, Missoni і у багатьох інших (рис.2.17).

Рис.2.16. Michael Kors 2018

Рис. 2.17. Gucci Cruise 2016, 2020

Етнічні мотиви. Сьогодні в моді мокасини, браслети і жилетки, як у індіанців. Африканські сукнія дашики, індійські сорочки і туніки, вільні кафтани, традиційні квіткові мотиви, навіть циганські мотиви – жодна субкультура не поєднує в собі стільки етнічних елементів, як рух хіпі. Як приклад, колекція Valentino з елементами слов'янської вишивки (рис. 2.18).

Прикраси. Хіпі запозичили у індіанців не тільки елементи одягу, але і прикраси. Різноманітні плетені браслети, як символ дружби, довгі буси і талісмани, квіти у волоссі, круглі окуляри і бандани. Наведено приклад використання підвісок в сучасних колекціях (рис.2.19).

Натуральна тканина. Хіпі тягнулися до природи, первозданної

чистоти. Вони відмовлялися від синтетичних тканин і обирали льон, коноплю, шерсть і бавовну. Цьому принципу дотрималися в кутюрній колекції Valentino (рис.2.18).

Бахрома. Бахрома, як вид декору одягу була запозичена від індіанців Америки. Саме вони прикрашали свій одяг бахромою зі шкіри. Замшеві куртки з бахромою, хустки, взуття, сумки і навіть спідниці стали невід’ємною частиною образу хіпі. На рис. 2.20 наведено приклади з колекцій сучасних дизайнерів, які використали цей елемент декору.

Рис.2.18.

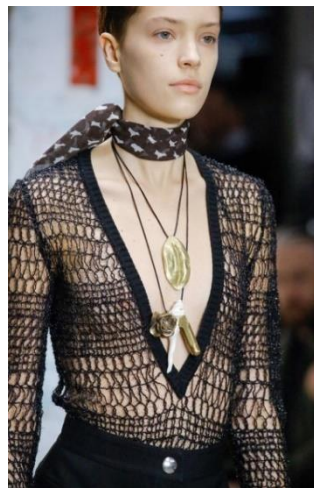
Рис.2.19.
Підвіски

Рис.2.20. Бахрома в колекціях

Печворк. Хіпі не витрачали багато грошей на одяг. Показова бідність, пошарпаність – одна з ознак хіпі. Вони вручну ремонтували свій одяг використовуючи будь-яку тканину яка попадеться під руку. Саме тому їх одяг складався з безлічі кольорових латок. Вони зашивали ними дірки, чи навіть зшивати з клаптів спідниці, сорочки чи штани. Зараз одяг зшитий з клаптів тканини називається “печворк”. Стиль хіпі сформував образ рок музиканта Курта Кобейна. Його знамениті штани виконані в техніці печворк.

Також в новій колекції 2021 року весна-літо від Dolce & Gabbana був використаний прийом «печворк» (рис. 2.21).

Рис.2.21. Використання техніки «печворк» в штанах Курта Кобейна і в колекції Dolce &

Лозунги та малюнки. Всім відомий знак “пацифік” і лозунги "All you need is love", "Make love, not war" и "Give peace a chance" перекочували з плакатів на футболки і стали одними із самих популярних принтів у сучасному одязі інспіровані ЛГБТ маршами і боротьбою проти расизму. Веселкові принти використовуються в сучасних колекціях дизайнерів. (Додаток Б)

2.3. Психологічний портрет споживача

Гармонійний і оригінальний look в стилі «дітей квітів» відповідає образу життя молоді жінки 18-25 років. Потенційні споживачі моделей, які пропонуються в даній колекції, – люди миролюбні, вільні від забобонів, глибоко інтелектуальні, одухотворені і велелюбні. Життя на лоні природи сформували у хіпі певну філософію, погляди на життя і унікальну манеру в одязі. На перший погляд, вони сприймаються як ледарі, але насправді це філософи, інтелектуально розвинені люди, які цікавилися різними духовними

практиками і здатні різноманітними, властивими їм способами закликали до миру в усьому світі.

2.4. Структура колекції

Дана колекція задумана як «моно колекція», обмежена сезоном – весна-літо 2021р. Колекція включає 25 ансамблів жіночого одягу. Повсякденних, практичних, але водночас строкатих і зухвалих. Самі ансамблі зібрані з наступного асортименту: довгі та короткі сукні, спідниці, топи, блузи, майки, кофти, брюки, джинси, легкі куртки, сандалі, туфлі та чоботи. Колекція поєднує нарядність з практичністю.

Легкі нарядні плаття актуальні для особливих подій. Деякі з них більш практичні і виконані з дуже простих матеріалів. Міні спідниці з топами та босоніжками будуть доречні для прогулянок містом в жарку погоду. Спідниці максі в комплекті з блузами чи кофтами виглядають святково, але стримано. Це може бути непоганими варіантами для ділових зустрічей. Моделі, які складаються з брюк, джинсів або спідниць в комплекті з легкими замшевіми куртками, блузами або чоботами підходять для весняного сезону. Штани з топами – більш літній практичний варіант. Декілька модель складаються з комплекту топу з легкими штанами та накидкою. Це літній варіант для щоденного носіння.

2.5. Формоутворюючі та гармонізуючі характеристики колекції

До основних засобів гармонізації сучасного костюма відноситься наступне: забезпечення пропорційності, цілісності та зорового рівноваги елементів композиції; наявність центру композиції, пластичного руху та ритмічної організації елементів костюма; застосування законів колірної гармонізації [34].

В колекції, яка розроблена в даній роботі, є як облягаючі моделі, так і моделі вільних фасонів. Переважають повітряні та легкі силуети. Декілька масивних форм більше відіграють роль акцентів у колекції. За основу колекції

взяті повітряні силуети, довгі спідниці та плаття, так як хіпі віддавали перевагу вільним кроям і довжині максі. Для створення більшості моделей було обрано легкі тканини, як з синтетичних, так і з натуральних матеріалів з гладким рельєфом, без використання хутра. Деякі топи, міні спідниці, декоративні елементи і плаття виконані з синтетичних тканин, що мають об'ємний рельєф. Присутні замшеві аксесуари у вигляді взуття та декілька легких замшевих курток. Серед технік було обрано традиційну для хіпі бахрому з шерстяних ниток, або порізаної тканини, яка оздоблює топи, спідниці чи накидки, а також бахрому із замші, яка оздоблює взуття та куртки. Також було використано прийом багат шаровості в спідницях та сукнях, що притаманно стилю хіпі. Присутні декоративні елементи у вигляді нашитих об'ємних квітів із синтетичних або натуральних тканин, різноманітні гудзики і велика кількість прикрас (підвіски з бісеру, намиста, браслети з ниток у техніці макраме, пов'язки на голову).

На рисунках наведено паралель між декількома моделями з колекції та архівними фотографіями хіпі, або митців тих часів (рис. 2.22).

Кольори в колекції обрано як яскраві так і приглушені, як насичені, так і бліді відтінки, як ніжні, так і кричущі. У хіпі був найбільший діапазон кольорів, тому в даній колекції було використано усі можливі варіанти і комбінації. Присутні як однотонні, так і моделі які переливаються з одного кольору в інший. Використано веселкові принти, квітковий і геометричний орнамент. Перші моделі ніжних, напівпрозорих тонів, які згодом переходять в моделі приглушених відтінків. За ними йдуть моделі ультра-яскравих кольорів і на останок образи з насиченими темними кольорами. Спершу йдуть моделі з дрібним і ніжним орнаментом, згодом слідують моделі з крупним насиченим або ж темним. Було обрано квітковий орнамент, як основний у зв'язку з його поширеністю в образах хіпі.

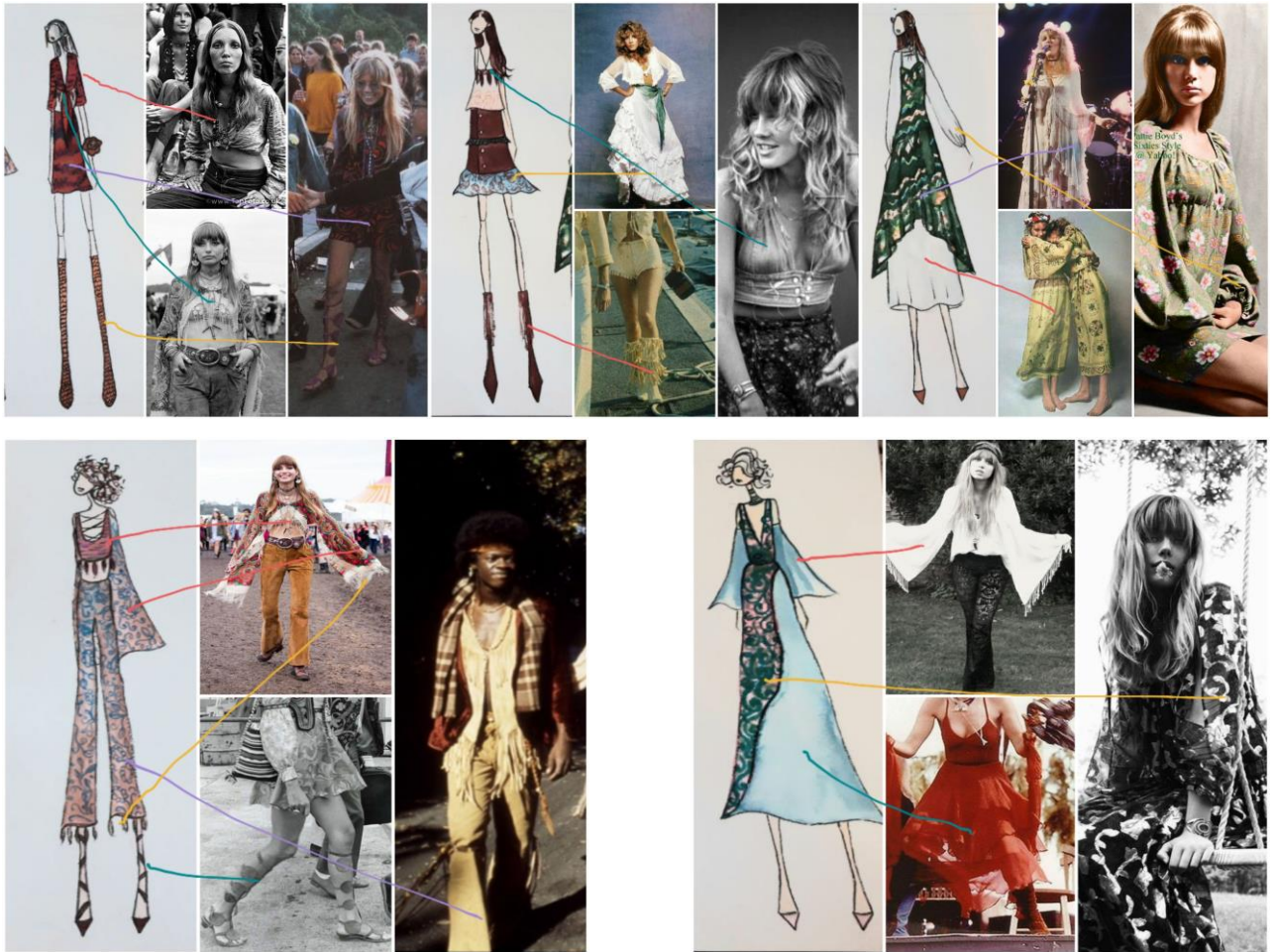

Рис. 2.22. Використання конструктивних, технологічних та декоративних алюзій на стиль «хіпі» для створення творчих ескізів даної колекції.

2.6. Опис складу колекції.

Найбільший вплив на моду тогочасної молоді справили соціальні проблеми тієї епохи. Такі виконавці, як Джон Леннон та Боб Ділан співали про темні сторони політики, закликали до миру і любові. Саме в “столиці хіпі”-фестивалі Вудсток, збиралися усі провідні митці тієї епохи. Продемонстровано паралель між моделями та образами виконавців періоду хіпі, а також фотографіями з фестивалю.

Мод. 1. Ансамбль з повітряної блузки з довгим рукавом і легкої спідниці до щиколоток. Силует широкий без облягання. Модель повністю виконана з синтетичної напівпрозорої тканини обшитої квітами, також із синтетичної тканини. Під напівпрозорою спідницею розміщена підкладка, довжиною по

коліна. Сорочка з призбираними внизу рукавами, що фіксуються еластичною резинкою від яких йде розширення. Також вона призбрана на талії. Виріз декольте гострий, на зав'язці. Зверху ближче до шиї обшитий мереживом.

Джерелом натхнення сало повітряне плаття Стіві Нікс з гурту Fleetwood Mac, а також призбране на талії та рукавах плаття дівчини з фестивалю Вудсток (рис.2.23, 2.24).

Мод. 2. Ансамбль з асиметричної спідниці до коліна з одного боку, яка плавно стає довшою з іншого боку та блузи з такими самими асиметричними довгими рукавами. Вся модель виконана з напівпрозорої синтетичної тканини. Блуза з квітковим принтом і нашитим по лінії вирізу багат шаровим мереживом. Виріз приспущений, нижче плечей. Модель має велику кількість аксесуарів у вигляді підвісок. Джерелом натхнення послужило асиметричне повітряне плаття Стіві Нікс, а також образ фотомоделі Патті Бойд і її чоловіка соло-гітариста гурту The Beatles, Джорджа Гаррісона з підвісками (рис.2.25).

Рис.2.23. Повітряне плаття Стіві Нікс

Рис.2.24. Плаття з призбираною талією та рукавами

Рис.2.25. Патті Бойд і Джордж Гаррісон в підвісках

Мод. 3. Ансамбль з облягаючих трикотажних штанів і кофти з квітковим орнаментом вишитим нитками. Рукава кофти довгі, вільного крою, хвилясті та асиметричні з напівпрозорої синтетичної тканини. Низ штанів розширюється від коліна, виконаний з легкої синтетичної напівпрозорої

тканини. Поверх кофти жилетка із замші з бахромою нашитою горизонтально на рівні грудей. В якості аксесуарів, на моделі присутні підвіски. Джерело натхнення- Джимі Хендрікс в штанах кльош та кофті з бахромою (рис.2.26).

Мод.4. Ансамбль з облягаючої спідниці з трикотажу до середини ікри, оздобленої бахромою з трикотажу до щиколоток, а також льняної кофти вільного крою, без рукавів, обшитої квітковим орнаментом. На кофті використаний прийом багат шаровості з асиметрією. Модель прикрашена великою кількістю підвісок. Джерелом натхнення послужили образи Стіві Нікс і Джимі Хендрікса (рис. 2.23, 2.26).

Мод. 5. Ансамбль з облягаючих джинсів на високій посадці довжиною до щиколоток, оздоблених внизу замшевою, а також сорочкою на гудзиках з льняної тканини, що оздоблена вишитим квітковим орнаментом. Нижня половина рукава розширена, виготовлена із замші, та оздоблена замшевою бахромою. В якості аксесуарів-широкий шкіряний пояс на талії. Джерело натхнення: Роберт Плант з гурту Led Zepplin в сорочці на гудзиках з квітковим принтом (рис.2.27).

Мод. 6. Комплект з льняного топу та льняних штанів. Топ з овальним вирізом на зав'язках. Рукав розширюється до низу. Штани вільного крою з розширенням від стегон. Модель оздоблена вишитим нитками квітковим орнаментом, а також декоративними пензликами з шерстяних ниток, що розміщуються краях штанів та топу. Модель створена відштовхуючись від образу Грейс Слік з гурту Jefferson Airplane в майці на зав'язках, оздобленою бахромою (рис.2.28).

Мод. 7. Ансамбль з міні спідниці із синтетичної тканини, і топом з трикотажу, який зав'язується з переду. З аксесуарів-високі замшеві чоботи, багаточисленні підвіски та браслет. Джерелом натхнення послужив топ Марка Болана з гурту T. Rex, а також Патті Бойд у високих чоботах-босоніжках (рис.2.29, 2.30).

Рис.2.26. Джимі
Хендрікс в кофті з
бахромою

Рис.2.27. Сорочка
Роберта Планта

Рис.2.28. Кофта
Грейс Слік

Мод. 8. Ансамбль з майки і спідниці. Майка з бязі з розширенням від грудей, що зав'язується на шії. Спідниця з запахом на гудзиках, розширюється від стегон, оздоблена воланами з квітковим орнаментом. Довжина спідниці трохи вище колін. Майка прикрашена декоративними пензликами з шерстяних ниток по лінії під грудьми. З аксесуарів- замшеві чоботи з бахромою на каблучці. За джерело натхнення взятий топ дівчини з фестивалю (рис.2.31).

Рис.2.29. Марк Болан в
топі

Рис.2.30. Босоніжки
Патті Бойд

Рис.2.31. Дівчина в
топі з бахромою

Мод. 9. Ансамбль сорочки в стилі етно та плаття. Сорочка довжиною до середини ікри виготовлена з бязі. Плаття вдягненого поверх сорочки, облягає фігуру зверху і розширюється від талії, довжиною сягає трохи нижче коліна. Низ плаття асиметричний і хвилястий. На спині і на шиї присутні зав'язки. Рукава на сорочці довгі, призбирані на плечах і внизу рукава, по принципу народної сорочки. Сукня із синтетичної тканини, з орнаментом, що складається з хаотичних геометричних фігур і ліній. Сорочка однотонна з бязі, також має зав'язки на розрізі декольте. Модель прикрашена великою кількістю підвісок. За джерело натхнення взята асиметрична сукня Стіві Нікс, а також етно плаття дівчини хіпі з фестивалю (рис.2.23, 2.32).

Мод. 10. Модель, яка складається з легкого плаття із синтетичної тканини. Рукава з синтетичної тканини йдуть окремо від плаття і фіксуються резинкою на руці. Верх сукні облягає і фіксується резинкою на талії. Починаючи від талії і до самого низу плаття розширюється. На талії пришитий асиметричний елемент. Сукня оздоблена квітковим орнаментом. Розріз декольте-трикутний. З аксесуарів-велика кількість чокерів. За джерело натхнення взяте плаття Дженіс Джоплін (рис.2.33).

Рис.2.32. Етно плаття

Рис.2.33. Плаття Дженіс Джоплін

Рис. 2.34. Мод. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Мод. 11. Ансамбль із джинсів кльош з розширенням від коліна та футболки з бавовни, з відкритими плечами, оздобленої бахромою, зробленої з порізаної бавовняної тканини. Джинси з веселковим принтом. З аксесуарів – пов’язка на голову.

В якості джерела натхнення, послужив образ вокаліста гурту Led Zepelin, Роберта Планта, в футболці та штанах кльош (рис.2.35).

Мод. 12. Ансамбль зі спідниці максі та футболки з відкритими плечами.. Спідниця облягає до колін, і розширюється від них. У якості аксесуару-нарукавник з трикотажу, оздоблений бахромою з порізаного трикотажу. Спідниця джинсова, з квітковим принтом. Футболка з трикотажу.

Джерелом натхнення послугувала кольорова гама в образах учасників гурту Cream.

Мод. 13. Ансамбль із замшевої міні спідниці, оздобленою замшевою бахромою, що сягає середини ікри, та трикотажною кофтою. Що облягає фігуру, а також розширюється від ліктя до низу рукава. Вона оздоблена принтом з хвилястих ліній. У якості аксесуарів - босоніжки на зав’язках, а також багаточисленні підвіски.

Джерелом натхнення послужило плаття дівчини хіпі, що облягає фігуру і оздоблене бахромою (рис.2. 36).

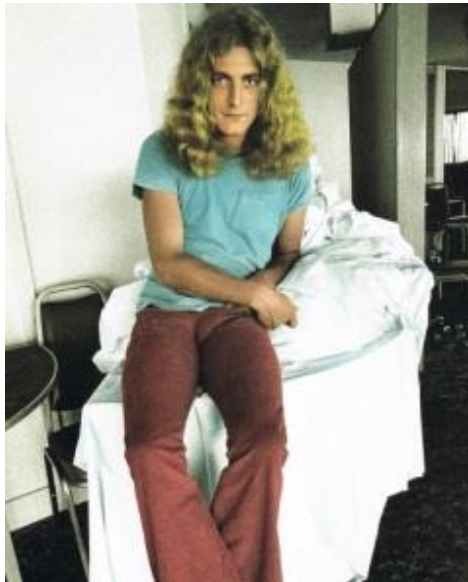

Рис.2.35. Футболка Роберта
Планта

Рис.2.36. Плаття з бахромою

Мод. 14. Ансамбль з трикотажного топу і джинсів кльош, що розширюються від колін. Топ оздоблений принтом з хвилястих ліній. В якості аксесуару - джинсовий чокер, оздоблений джинсовою бахромою. Джерелом натхнення послужив полосатий принт на сорочках учасниках гурту Cream, а також Роджер Уотерс та Річард Райт з гурту Pink Floyd в штанах кльош (рис.

Мод. 15. Ансамбль з джинсової міні спідниці, льняної майки без декольте та легкої замшевої куртки з бахромою. На майці вишитий орнамент у вигляді кривих ліній. Джерело натхнення - Роджер Долтрі з гурту The Who, в курточці з бахромою (рис. 2.38).

Мод. 16. Ансамбль з кофти і міні спідниці з кольорової замші. Кофта без рукавів, з нашітою на плечах бахромою, що повністю прикриває руки. Низ спідниці оздоблений бахромою, також із замші, що сягає середини ікри. Замша оздоблена квітковим орнаментом. З аксесуарів – босоніжки на зав'язках. Для створення цієї моделі послужила кольорова гама образів Марка Болана з гурту

Рис.2. 37. Гурт Pink Floyd в штанах
кльош

Рис.2.38. Роджер Долтрі
в куртці з бахромою

Мод. 17. Ансамбль з бавовняної майки без бретельок і льняних штанів, що розширюються від коліна і повністю прикривають ступні. Присутня замшева легка куртка з бахромою. З аксесуарів – чокер та пов'язка на голову. Штани оздоблені квітковим принтом. В моделі присутні штани кльош у зв'язку з їх популярністю серед хіпі. Нижче продемонстровано фотографію гурту The Eagles. Учасники вдягнені в штани кльош (рис.2.39).

Мод. 18. Ансамбль з льняних штанів кльош, які прикривають ступні, та з льняної сорочки в стилі етно з приспущеними плечами, а також з зав'язкою на декольте. Сорочка з квітковим орнаментом. З аксесуарів – чокер і масивні сережки-кіляця. Джерело натхнення – Джим Моррісон з гурту The Doors в сорочці в стилі етно (рис. 2.40).

Мод. 19. Ансамбль з трикотажних кофти і спідниці. Кофта з довгими рукавами та трикутним вирізом декольте на гудзиках, а також бахромою з порізаного трикотажу на рукавах. Спідниця довжини міді, що сягає середини ікри і оздобленої квітковим орнаментом. Модель облягає фігуру. З аксесуарів – пов'язка на голову, масивні сережки-кіляця, і босоніжки на зав'язках. В якості джерела натхнення послужила кольорова гама в образі Піта Квейфа з гурту The Kinks, який вдягнений в рожеву сорочку і салатіві штани.

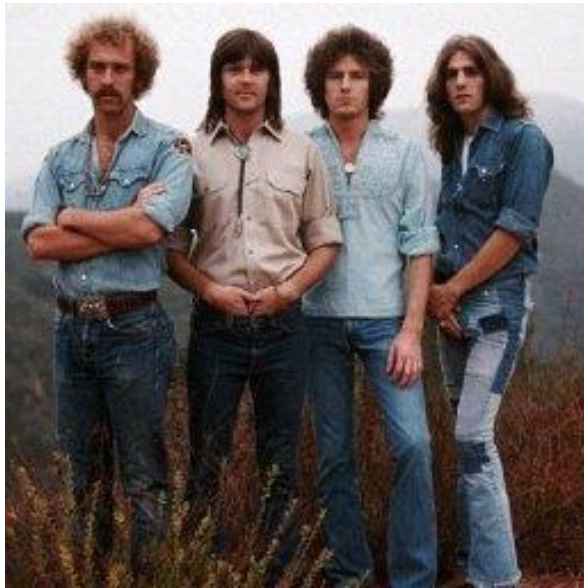

Рис.2.39. Гурт The Eagles в штанах
кльош

Рис.2.40. Джим
Моррісон в етно сорочці

Мод. 20. Ансамбль з трикотажної облягаючої кофти і льняної спідниці. Кофта з довгим рукавом та трикутним розрізом на зав'язках в зоні декольте. Спідниця льняна довжини максі, оздоблена квітковим орнаментом. З аксесуарів – пов'язка на голову і замшеві чоботи на каблуці, оздоблені бахромою. Джерелом натхнення послужила кофта Грейс Слік на зав'язках в зоні декольте (рис.2.28).

Рис. 2. 41. Мод. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Мод. 21. Плаття максі з льняної тканини, оздоблене квітковим орнаментом. Сукня вільного крою, багатошарова, кожен шар якої розширюється донизу. Рукава довгі, також розширюються донизу і повністю прикривають руку. Виріз декольте прямокутний, оздоблений мереживом. На

стегнах широкий шкіряний пояс. Плаття повністю прикриває ступні. Джерелом натхнення послужив образ чоловіка з Вудстоку в одязі вільного крою, оздобленого квітковим орнаментом, а також Стіві Нікс в багат шаровій сукні (див. рис. 2.23, 2.42).

Мод. 22. Повітряне плаття із синтетичної тканини, що сягає середини ікри. Низ сукні двошаровий, кожен шар якої асиметричний, рукава довгі і призбирані внизу. Сама сукня також призбирана під грудьми. Виріз декольте трикутної форми. Плаття оздоблене квітковим принтом. З аксесуарів – сережки-кільця, буси і замшеві босоніжки з бахромою на зав'язці. Плаття Стіві Нікс в якості джерела натхнення (див. рис. 2.23).

Мод. 23. Ансамбль з повітряної блузки і міні-спідниці з трикотажу. Блузка з приспущеними плечима і з рукавом довжиною, що сягає щиколотки. Спідниця оздоблена квітковим принтом. З аксесуарів – підвіски і шкіряні туфлі на зав'язках. Джерело натхнення – кольорова гама в образі Девіда Боуї.

Мод. 24. Трикотажне плаття довжиною до середини ікри з воланом внизу і широкими розширеними до низу рукавами, що повністю прикривають руки. Рукава зроблені з льняної тканини. Верх сукні облягає фігуру, оздоблений рюшами по лінії декольте. На талії нашиті клаптики тканини в техніці печворк. На стегнах спідниця обшита рюшами. З аксесуарів – замшеві туфлі, чокер і кулони. Стіві Нікс в якості джерела натхнення, в спідниці з воланами і блузці з рюшами. Також натхненням стала кольорова гама в образі Марка Болана (рис.

Мод. 25. Ансамбль з кофти і спідниці з трьохшаровим низом, кожен шар якої асиметричний. Модель з льняної тканини. Кофта облягає фігуру, а рукава вільні, двошарові, асиметричні і розширюються донизу. Виріз декольте прямокутної форми на зав'язках. Зав'язки також оздоблюють спідницю. З аксесуарів – замшеві туфлі на зав'язках. При створенні цього образу, джерелом натхнення послужив образ Патті Сміт в повітряному платті (рис.2.44).

Рис.2.42. Одяг
вільного крою

Рис.2. 43. Спідниця
Стіві Нікс

Рис.2.44. Патті Сміт в
легкому платті

Рис.2.45. Мод. 21, 22, 23, 24, 25

В багатьох моделях присутні помаранчеві, рожеві і фіолетово-малинові відтінки. Джерелом натхнення при виборі цих кольорів послужили образи музикантів. В ті часи чоловіки не боялися рожевого кольору. Як приклад, гурт стилю «унісекс» і символізував єдність народів і рівноправ'я жінок і чоловіків. У зв'язку з сексуальною революцією і поступовою руйнацією поділу на чоловіче і жіноче, чоловіки почали носити одяг яскравих кольорів. Традиційний одяг хіпі символізував більш «природне» життя. В їхньому одязі

не проглядався соціальний статус. Замість цього правили індивідуалізм і самовираження. Відштовхуючись від сучасних модних тенденцій, стиль «унісекс» (жіночі костюми), довжина максі, оверсайз речі, насичені кольори актуальні й до сьогодні. Дана колекція була створена враховуючи усі перелічені ознаки стилю хіпі і модні тенденції 2021-2022 рр.

Висновки

Стиль хіпі, як і стиль будь-якої субкультури був сформований під впливом певних обставин. Події сьогодення формують нові підходи до інтерпретації моди минулого, зокрема костюму класичних хіпі. В даному розділі дипломної роботи представлено послідовність розробки образу та блоків авторської колекції, створеної за результатами аналізу субкультури хіпі та тенденцій сучасної моди.

РОЗДІЛ 3

ПРОЕКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

При створенні одягу крім фасонів і кольорів, звертається увага на матеріал, методи конструювання і точність мірок. Речі не тільки прикрашають, але й створюють захищеність і комфорт. Тому важливо брати до уваги потреби споживача і правильно підбирати матеріал.

Для передачі ідеї моделі (фасон, крій, силует) та створення якісного одягу необхідно розуміти властивості тканин, знати їх склад, підбирати оптимальний метод конструювання. В проектно-конструкторському розділі продемонстровано детальний опис і процес виготовлення моделі, а також опис матеріалів.

3.1. Характеристика асортименту і вибір моделі

3.1.1. Аналіз сучасних напрямків моди і загальна характеристика асортиментного ряду виробів обраної моделі

Обрано модель довгої сорочки в стилі етно. Сорочка вільного крою, довжиною до середини ікри. Має довгі рукава, що при зібрані внизу. Розріз декольте на зав'язці. Розглянемо блузки і сорочки в модних тенденціях осінньо-зима 2020-2021.

Тренд № 1 — Прозора блузка. Сміливий варіант блузки. Підійде на теплу погоду. Можна вдягати як і на ділову так і а романтичну зустріч. Тренд № 2 — Рукав «флатер» в блузці. Блузка з такими рукавами доволі зручна так як не сковує рухи. Тренд № 3 — Сорочка з деніму. Цей варіант прекрасно підійде на більш прохолодну осінню або весняну погоду. Тренд № 4 — Сорочка з принтом. Така сорочка може стати яскравим акцентом в образі. Тренд № 5 — Сорочка зі шкіри. Сорочка подібного формату створить доволі строгий та елегантний образ. Тренд № 6 — Трикотажна сорочка. Зручний варіант для повсякденного носіння. Тренд № 7 — Класичні сорочки з шовку

та атласу. Такі сорочки прекрасно підійдуть для створення святкового образу. Тренд № 8 — Подовжені сорочки. Доволі зручний повсякденний варіант, який підходить усім віковим групам. Тренд № 9 — Біла сорочка з краваткою або бантом. Класична ділова сорочка, яка має бути в кожному гардеробі. Тренд № 10 — Сорочки і блузки з накладними кишнями. Практичний варіант, який підійде і для особливих зустрічей, і для звичайної прогулянки. Тренд № 11 — Блузки з коміром «стійка» и рукавами «єпископ». Така блузка виглядає стримано і нарядно одночасно. Підійде як для ділової зустрічі так і для свята. Тренд № 12 — Блузки без рукавів і з підплічниками. Створить строгий, елегантний, діловий образ [53]. (рис. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4.)

Рис. 3.1. Моделі сорочок з колекцій: Chloé, Christian Dior, Chloé , Zadig & Voltaire

Рис.3.2. Chloé, Fendi, Gauchere, IRO

Рис.3.3. Моделі сорочок з колекцій: Hermès, Off-White, Balenciaga, Emporio Armani

Рис.3.4. Моделі сорочок з колекцій: IRO, Chloe , Andrew Gn , Prada

Якщо звернутися до моди хіпі, то можна помітити, що плаття максі або довгі сорочки в стилі етно, були основою їх стилю. Сучасні дизайнери часто використовують етно мотиви в своїх колекціях і нерідко надихаються модою хіпі. При створенні подібних колекцій фігурує тканина з природних матеріалів, фасони вільного крою і довжина максі. Використовуються африканські, індійські, традиційні квіткові і циганські мотиви, як і в орнаменті так і в фасонах, силуетах: африканські плаття дашики, індійські сорочки, туніки і вільні кафтани, а також жилетки як у індійців. Розглянемо колекції дизайнерів 2019-2020, які відштовхувались від стилю етно з використанням народних суконь-сорочок. Також Valentino, весна/літо — 2015, як найбільш

яскравий приклад використання дизайнером етно сорочок в колекції.(рис.3.5, 3.6.)

Рис. 3.5. Колекції в стилі етно

Рис.3.6. Valentino

3.1.2. Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі

Таблиця 3.1.

Формування вихідних даних для отримання конструкції

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортименти (вид виробу)	Сорочка
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, мол. вік. група

Продовження таблиці 3.1.

1	2	3
3	Силует	Вільний
4	Покрій	Із вшивним рукавом
5	Розмірно-повнотна ознака	177-102-117
6	Прибавка Пг	5,5 см
7	Матеріал	Бязь

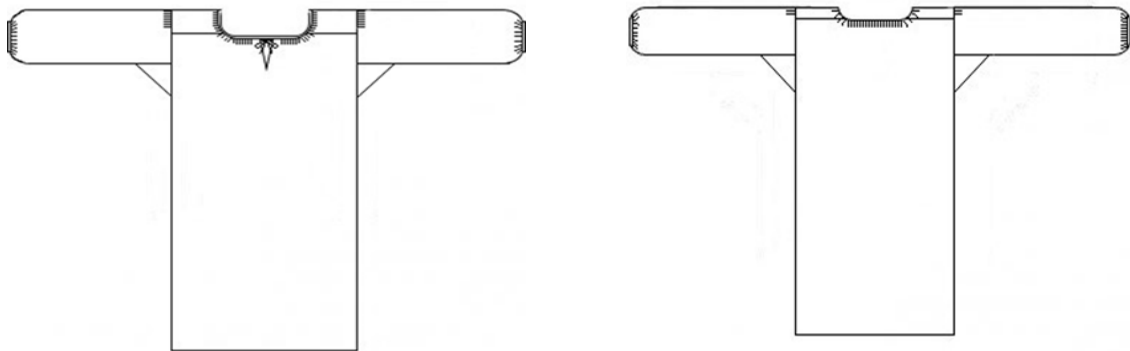

Рис.3.7. Технічний малюнок виробу (базова модель колекції)

Жіноча сорочка весна-літо, для молодшої та середньої вікової категорії. Для повсякденного носіння в приміщенні чи на вулиці. Підійде як і для ділової зустрічі, так і для прогулянки по місту. Сорочка виконана з бязі. Тканина бавовняно-паперова, однакова з обох боків, гладка і матова. Екологічна, гіпоалергенна, стійка. Добре переться, легко прасується, приємна на дотик і пропускає повітря. Тканина гігроскопічна, добре всмоктує рідину.

Сорочка вільного крою, довга, сягає середини ікри, з довгими рукавами. При зібрана зверху і знизу рукава, а також по лінії декольте. Виріз декольте на зав'язці. Рукав вшивний з ластовицею. Присутні зшивні кокетки.

3.1.3. Характеристика конструкції моделі

Для отримання базової конструкції виробу, було обрано традиційний народний прямокутний крій, так як він найкраще передасть основну ідею колекції, яка виконана в стилі етно.

Для створення моделі було обрано такі методи моделювання, як конічне розширення і вшивний рукав з ластовицею. Конічне розширення було використано по лінії декольте, а також на плечах та по низу рукавів для створення додаткового об'єму. Вшивний рукав з ластовицею – це класичний рукав, який використовували при пошитті народних сорочок. Такі рукава і досі актуальні, так як вони зручні в носінні і не сковують рухи [11].

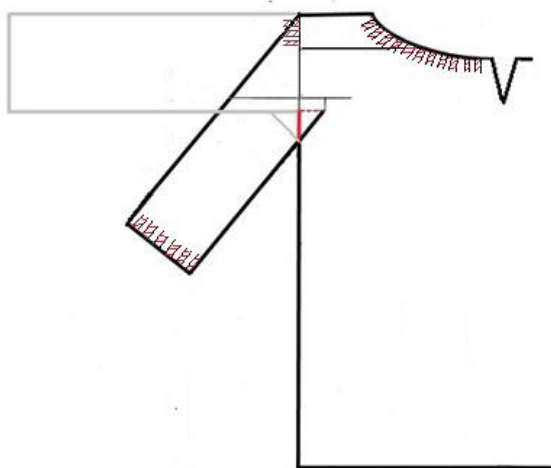

Рис.3.8. Схема моделювання (базової моделі колекції)

Специфікація деталей

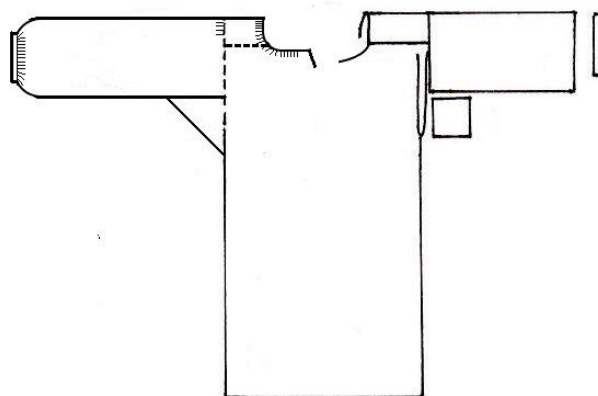

Рис.3.9. Готові деталі крою (базової моделі колекції)

Таблиця 3.2.

Специфікація деталей

№	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	2	3	4
1	Перед	1	1
2	Спинка	1	1
3	Рукав	1	2
4	Ластовиця	1	2
5	Кокетка	1	2

Розкладка лекал відіграє важливу роль для економічного втрачання тканини. При її виконанні потрібно знайти найбільш зручне розміщення лекал, дотримуючись правильного напрямку малюнка. За способом розкладки можуть бути у згин лицем до лиця, у розгортку лицем до лиця, а також у розгортку лицем униз. Найчастіше використовується спосіб розкладки в розгортку лицем до лиця. Така розкладка використовується для виробів, що мають симетричні деталі або дрібні несиметричні деталі [20].

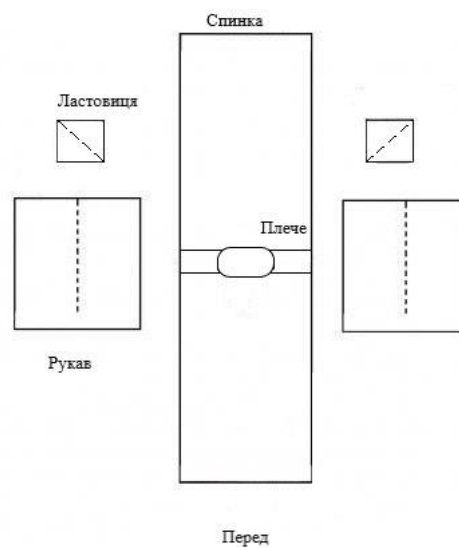

Рис.3.10. Схема лекал деталей виробу (базова модель колекції)

3.2. Вибір матеріалів

Вибір тканини при пошитті виробу відіграє важливу роль. В залежності від задуманого силуету, фасону моделі, підбираються відповідні матеріали. Модель може бути масивною, облягаючою, повітряною, вільного крою або об'ємною. Наприклад, для пошиття легкого, повітряного літнього плаття, найкраще підійде шифон або атлас.

3.2.1. Характеристика матеріалів верху, підкладки та прикладу

Тканини для пошиття даного асортименту повинні мати гарну повітропроникність та формостійкість. В 2020-21 роках для виготовлення трендових блузок і сорочок, були актуальними такі тканини як льон і бавовна, шифон, шовк, оксамит та атлас. Ці тканини вирізняються своєю легкістю, що притаманно сорочкам і блузкам. Льон і бавовна – натуральні тканини, що дозволяють тілу дихати. Шифон – легка, тонка, прозора, бавовняно-паперова тканина. Шовк – м'яка тканина з ниток, що добувається з кокону тутового шовкопряда. Оксамит – тканина з шовку або хімічного волокна з густим розрізним ворсом на зовнішньому боці. Основа оксамиту зазвичай бавовняна. Атлас – щільна тканина з шовку, або на пів шовку. Дана етно сорочка виготовлена з бязі, що в свою чергу складається з бавовни.

Таблиця 3.3.

Структурні параметри текстильних матеріалів

№ п/п	Призначення	Оформлення поверхні	Переплетення ниток	Волокнистий склад %	Ширина
1	2	3	4	5	6
1	Для сорочки весна- літо	Гладка, матова, одностороння	Полотняне	Бавовна 100%	220

3.2.2. Символи та вимоги догляду за одягом

Виріб виготовлений з бязі. Це доволі не примхлива тканина за якою легко доглядати. Витримує велику кількість прання. Можна прасувати при високій температурі. Дозволяється барабанна сушка і відбілювання. Також рекомендується сушити в тіні, щоб запобігти вигоранню. В таблиці показано систему по догляду за цією тканиною.

Таблиця 3. 4.

Символи догляду за одягом ті їх значення

	Звичайне прання при температурі води до 60 °С
	Сушка у вертикальному положенні в тіні
	Прасування при температурі подошви праски до 200 °С — відповідає символу у вигляді трьох крапок на терморегуляторі праски
	Делікатна барабанна сушка при зниженій температурі 60 °С, зменшених тривалості сушки та кількості завантаженої білизни
	Вибілювання дозволено будь-якими окислюючими вибілювачами

3.2.3. Характеристика ниток

Нитки - найважливіший компонент в виготовлення будь-якого виробу. Вони повинні не тільки гармоніювати з основним матеріалом, але і забезпечувати необхідну міцність і зносостійкість швів в процесі експлуатації. Від якості швейних ниток багато в чому залежить як ефективність технологічного процесу, так і якість, надійність готових швейних виробів.

Таблиця 3. 5.

Характеристика ниток

Назва	Призначення	Характеристика
1	2	3
Швейні нитки № 40	З'єднувальні, оздоблювальні шви та строчки	Поліестер 100% Лінійна щільність 31,5 текс Розривне навантаження 1100 сН Права(Z) крутка Колір білий

3.3. Вибір раціональної технології обробки швейного виробу

Найефективнішим методом підвищення ефективності роботи швейної промисловості є використання результатів наукових досліджень і розробок на підприємствах з метою створення конкурентоспроможної продукції, щоб її реалізація на внутрішньому і зовнішньому ринках була ефективною. Інноваційна діяльність необхідна під час виробництва на підприємствах швейної промисловості. Починається все з проектування нових видів і формування промислової колекції моделей. Тому потрібне вивчення попиту споживачів, формування розширених характеристик промислової колекції і вибір раціональної технології виготовлення. Процес виготовлення складається з основних етапів: етап проектування (1. Моделювання; 2. Конструювання),

підготовчо-розкрійний етап(1. Підготовчі операції; 2. Операції розкрою), етап пошиття, етап обробки (Волого-теплова обробка).

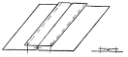
3.3.1. Вибір режимів обробки

Якість та зовнішній вигляд виробу по більшій мірі залежить від волого-теплової обробки у процесі пошиття і при кінцевій обробці. Вона потрібна для додання об'ємно-просторової форми деталей виробу, обробки швів і з'єднання деталей клеєм. Є три стадії волого-теплової обробки: розм'якшення волокна вологою і теплом, надання форми тиском, закріплення отриманої форми шляхом видалення вологи теплом і тиском.

Є основні операції обробки: розутюження, заутюження, зутюження, відтягування, стоншення, вирівнювання поверхні деталей, фальцювання, відпарювання, декатировка [31].

Таблиця 3.6.

Режими виконання ниткових з'єднань

Назва шва	Місце використання	Назва стібка	Рекомендовані режими обробки			Код шва	Умовне позначення шва
			№ голки	№ ниток	Кількість стібків в 1 см		
1	2	3	4	5	6	7	8
З'єднувальний зшивний в розутюжку	Бічні шви	Човниковий лінійний	№ 100	№ 40	3	301	
	Плечові шви						
	Рельєфні шви						

Таблиця 3. 7.

Режими виконання операцій ВТО

Технологічна операція	Місце використання	Обладнання	Технологічні режими	
			Температура о С	Вологість, %
1	2	3	4	5
Розутюжка	Зрізи бічих швів, плечових швів	Парова праска	180	30

В таблиці 3.8. представлено обране для виготовлення моделі обладнання.

Таблиця 3.8.

Технічна характеристика швейних машин загального та спеціального призначення

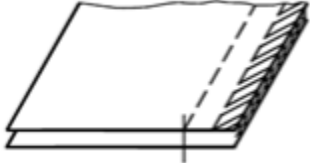

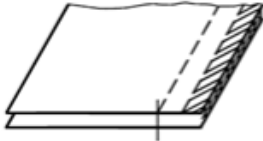
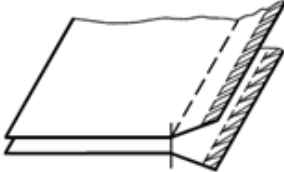
Клас, країна-виробник, торгова марка	Технологічне призначення	Максимальна швидкість шиття, (об/хв.)	Тип стібка	Максимальна довжина стібка, мм	Додаткові відомості
1	2	3	4	5	6
Автоматична одноголкова прямострочна машина човникового стібка з нижнім просуванням для легких і середніх тканин, Японія, Juki DDL-900BSNBN-BB	З'єднання деталей швейного виробу, оздоблюючи строчки	до 5000 стібків в хвилину	човниковий	5	Горизонтальне розташування човника

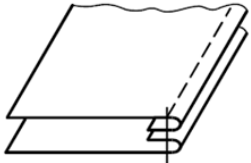
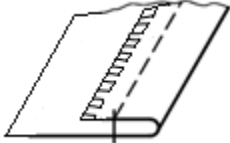
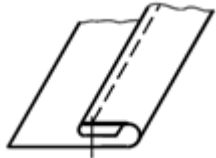

3.3.2. Складання технологічної послідовності обробки

Таблиця 3.9.

Технологічна послідовність обробки швейного виробу

№	Назва операції	Послідовність виконання операції	Графічне зображення
1	2	3	4
1	З'єднання кокеток з пілочкою і спинкою	1.Зметати кокетки зі спинкою та пілочкою проклавши зшивний шов з обметуванням зрізів.	
2	З'єднання рукавів з кокетками	1.Призібрати рукав по краю, яким пришиваємо його до кокетки. 2. Зметати рукав з кокеткою проклавши зшивний шов з обметуванням зрізів.	1. 2.
3	З'єднання бічних зрізів	1.Прокласти зшивний шов з окремим обметуванням зрізів по рукавах та бічних швах до мітки де буде ластовиця. 2. Вшити ластовиці, проклавши зшивний шов з окремим обметуванням зрізів.	

4	Обробка горловини і низу рукава	<p>1. При зібрати крупною строчкою низ рукава та горловину і окантувати зрізи косою бейкою.</p> <p>2. На горловині виконати розріз і окантувати накладним швом із двома закритими зрізами. В зоні розрізу на косій бейці пришити зав'язки.</p> <p>3. Внизу рукавів по лінії швів лишити розрізи як на передньому полотнищі. Окантувати розрізи швом у підгин з обметуваним зрізом.</p>	<p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p>
5	Обробка низу сорочки	<p>1. Низ сорочки прострочити у підгин із закритим зрізом.</p>	

Висновки

Розробка конструкторської документації базується на основі даного готового виробу. Даний конструкторський аналіз доводить складність створення одягу. Дизайнерська робота потребує креативного мислення, а знання в конструюванні допомагають як найкраще втілити ідеї в життя.

Виготовлена модель одягу як найкраще розкриває тему майбутньої колекції. Колір, матеріали, фасон моделі підбрано так, щоб виріб був практичним і зручним. В процесі було отримано конструкцію основних деталей проєктованого виробу завдяки розрахунково-графічному методу моделювання одягу. Робота над даним дипломним проєктом доводить, що проєктована модель підходить для виготовлення в масовому та індивідуальному порядку.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Субкультура хіпі виникла на фоні гострих політичних та соціальних колізій 1960-х років. Вона стала продовженням традицій молодіжного бунту, формою протесту проти цінностей суспільства споживання, мілітаризму та пуританської моралі. Значною мірою ця культура формувалася під впливом рок-музики та нової яскравої естетики. Головна ідея руху хіпі полягала в пропаганді свободи без будь-яких умовностей і кордонів. Під цим девізом народився особливий модний образ, який сьогодні всьому світу відомий, як стиль хіпі в одязі. Мода хіпі – це суміш психодилічних строкатих принтів, яскравих і оригінальних аксесуарів і, разом з тим, в цій моді присутнє прагнення носити комфортні речі з натурального текстилю та зневага до строгих стандартів, які диктують професійні дизайнери. Більш того, субкультура хіпі певним чином вплинула на актуальні модні тенденції 1960-1970-х років та забезпечила умови для появи нових молодіжних субкультур. Протягом подальших десятиліть модний образ в стилі хіпі з'являвся на подіумі, збагачений відповідним дизайнерським досвідом та новими культурними підтекстами. Мода останніх сезонів прихильна до різноманітних версій ретроспективного цитування, і естетика хіпі та інших протестних субкультур займає в ній своє почесне місце.

На індустрію моди впливають економічні, соціальні і психологічні фактори. Модний товар, що включає в себе дизайн, який виходить за рамки звичайних потреб, можуть дозволити собі люди, що мають великий вільний дохід. Зміни в моді відображають зміни в соціальному середовищі, а саме роль жінки і чоловіка, класову структуру суспільства, соціальні проблеми. Психологічний фактор зумовлений прагненням людей підкреслити свою індивідуальність. А становлення модної індустрії пов'язано з розвитком «суспільства масового споживання».

Важливо усвідомлювати вплив культури на індустрію моди і слідкувати за соціальними і культурними рухами, з метою краще розуміти середовище

моди. Мода – це не тільки фактор одягу, вона знаходиться під впливом культурних змін, а саме мистецтва, модернізації і технологічного прогресу.

Важливою частиною даної роботи є розробка конструкторської документації, яка базується на основі готового виробу. Конструкторський аналіз доводить складність створення одягу. Дизайнерська робота потребує креативного мислення, а знання в конструюванні допомагають як найкраще втілити ідеї в життя. Виготовлена модель одягу як найкраще розкриває тему майбутньої колекції. Колір, матеріали, фасон моделі підбрано так, щоб виріб був практичним і зручним. В процесі було отримано конструкцію основних деталей проєктованого виробу завдяки розрахунково-графічному методу моделювання одягу. Робота над даним дипломним проєктом доводить, що проєктована модель підходить для виготовлення в масовому та індивідуальному порядку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андреева Р.П. Энциклопедия моды. — СПб.: Литера, 1997.
2. Андреева, Н.Н. Молодежная субкультура: нормы и система ценностей/Н.Н.Андреева, Н.Я.Голубкова, Л.Г.Новикова //Социологические исследования. 1989. - №4. - С. 48-56.
3. Алекс Керві «Молодіжні субкультури США і Великобританії з кінця 40-х років і до наших днів»
4. Акилова З. Т., Петушкова Т. И., Пацявичуте А. А. Моделирование одежды на основе принципа трансформации. М.: МГТА, 1993
5. Андреева Е.Г., Мартынова А.И. Конструктивное моделирование одежды. М., 1999.
6. Бобахо, В.А. Современные тенденции молодежной субкультуры: конфликт или преемственность поколений?/В.А.Бобахо, С.И. Левикова// Общественные науки и современность. 1996. - № 3. - С.57-65.
7. Бобахо, В.А. Социально-политические аспекты молодежной субкультуры/В.А.Бобахо, С.И.Левикова//Вестн. Моск. ун-та. Сер. 12, Полит, науки. 1996. - № 2. - С. 35-45.
8. Богданова, О. А. Молодежная субкультура: причины возникновения и ценностные ориентации/О.А.Богданова/Д. ин-т нар. хоз-ва. Ростов н/Д, 1990. - 8 с.
9. Брэйк, М. Сравнительная молодежная культура. Социология молодежной культуры и молодежной субкультуры в Америке, Британии и Канаде/М.Брейк//Электронный ресурс. -Режим доступа: [http://www. region.ulsu.ru](http://www.region.ulsu.ru)
- 10.Балдано, И. Ц. Мода XX века: Энциклопедия. М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2002. — 399 с.
- 11.Бланк А. Ф., Фомина З. М. Моделирование и конструирование женской одежды. М., 1995.

- 12.Гриффин, К. Репрезентация молодежи: исследование молодежи и подростков в Британии и Америке/К.Гриффин//Электронный ресурс. Режим доступа: <http://www.region.ulsu.ru/>
- 13.Гуревич, П. Культура и контркультура/П.Гуревич//Свободная мысль. 1994. - №11. - С. 8292.
- 14.Гофман, А. Б. Мода и люди. Новая теория моды и модного поведения. М. : КДУ, 2015. — 228 с.
- 15.Дзеконьска-Козловска А. Женская мода XX века. — М.: Легкая индустрия, 1977
- 16.Запесоцкий А. Музыка и молодежь / А. Запесоцкий. — М.: Знание, 1988. — 64 с.
- 17.История зарубежной музыки, XX век, Гаврилова Н.А., 2005
- 18.История домов моды : учеб. пособие для вузов / Д. Ю. Ермилова. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательство Юрайт, 2018. — 443 с. — (Серия : Бакалавр. Академический курс).
- 19.Ив Сен-Лоран и театр: Каталог выставки. — Л.; М.: Фирма «Ив Сен-Лоран», 1989.
- 20.Конструирование одежды, Амирова Э.К., Сакулина О.В., Сакулин Б.С., Труханова А.Т., 2005.
- 21.Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды. — Прага: Артия, 1986.
- 22.Котторн Н. История моды в XX веке. — М.: Тривиум, 1998
- 23.Кофырин, Н.В. Проблемы изучения неформальных групп молодежи/Н.В.Кофырин//Социологические исследования. 1991. - №1. - С. 82-85.
- 24.Музыкальная культура США XX века : учеб. пособие / Моск. гос. Консерватория им. П. И. Чайковского; отв. ред. М Переверзева. - М. : Науч.- издат. Центр "Моск. консерватория", 2007. — 478 с. : ил., нот. - Библиогр.: с.469-478. - ISBN 978-5-895998-192-4 : 660-.
- 25.Мерцалова М.Н. История костюма. — М.: Искусство, 1972.

26. Матвеева, С.Я. Субкультуры в динамике культуры/С. Я. Матвеева//Субкультурные объединения молодежи: критический анализ. М.: Наука, 1987. - С. 16-28.
27. Мид, М. Культура и преемственность. Исследование конфликта между поколениями/М.Мид//Молодежная субкультура/С.И. Левикова. М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. - С. 483-499.
28. Молодежная субкультура: Учебное пособие/С.И.Левикова.- М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. 680 с.
29. Мода. Всемирная история. — М. : Магма, 2015. — 576 с.
30. Мода и модельеры / под ред. М. Шинкарук, Т. Евсеева, О. Лесняк. — М. : Мир энциклопедий Аванта +, Астрель, 2010. — 214 с.
31. Методы обработки швейных изделий, Практикум, Третьякова Л.И., Турчинская Е.П., 1988
32. Материаловедение швейного производства, Савостицкий Н.А., Амирова Э.К., 2012
33. Небреда, Л. Э. Самый современный атлас мировой моды. М. : АСТ, 2009. — 600 с.
34. Основы теории проектирования костюма / Т. В. Козлова [и др.]. М.: Легпромбытиздат, 1988.
35. Оборонке В. И. Западные молодежные субкультуры 80-х годов. Научно-аналитический обзор. - М.: ИНИОН, 1990.
36. Основы конструирования одежды, Коблякова Е.Б., Савостицкий А.В., Ивлева Г.С., 1980
37. Орлова, Э.А. Молодежные субкультурные объединения как фактор динамики культуры/Э.А.Орлова//Субкультурные объединения молодежи: критический анализ. М., 1987. - С. 93-98.
38. Омельченко, Е.Л. Молодежные культуры и субкультуры/Е.Л.Омельченко/Ин-т социологии РАН, Ульянов, гос. унт, Н.-И. центр "Регион". М.: Ин-т социологии РАН, 2000. - 262 с.
39. «Просто дети» — Патти Смит (2010)

40. Перцова, К. Мой Ив Сен Лоран. М. : СЛОВО/ SLOVO, 2011.— 272 с.
41. Сен-Лоран И. 28 лет творчества, 1958— 1986. — Париж: Эршэр, 1986.
42. Современное западное искусство. XX век. Проблемы и тенденции. — М.: Наука, 1982.
43. Субкультурные объединения молодежи. Критический анализ. — М.: ИНИОН, 1987.
44. Социология молодежи. Учебник / СПб. гос. ун-т, Науч.-исслед. комплекс, социал. исслед., Ин-т соц.-полит, исслед РАН ; Ред. В.Т.Лисовский. СПб. : Изд-во СПбГУ, 1996. - 458 с.
45. Сафронова И. Н., Килошенко М. И. Социально-адаптивные функции молодежной моды // Молодежная политика XXI века: стратегия выбора: Материалы...конференции. СПб.: СПбГУТД, 1999. С. 113–114.
46. Секреты опытной швеи: классификация и устройство швейных машин, Мельников И.
47. Текстильное материаловедение, Кирюхин С.М., Шустов Ю.С., 2011
48. Textile Designs: 200 Years of Patterns for Printed Fabrics, Сьюзен Меллер, Джуст Элферс и Тед Кронер
49. Техника кроя Мюллер и сын. Сборник ателье. Москва. 2005 год.
50. The Fashion Designer's Textile Directory: A Guide to Fabrics' Properties, Characteristics, and Garment-Design Potential, Гейл Боуг
51. Феофанов О. Бунтари и конформисты: Рок-музыка Запада за сорок лет / О. Феофанов, А. Налоев. — Ставрополь, 1989. — 409 с.